

2020
themajaar
wonen, zorg en
welzijn

ons

**magazine
voor
senioren**

NUMMER 11 | NOVEMBER 2020

— DOSSIER —

**Een fietsveilig
Brabant: zo pakt de
provincie het aan**

— REPORTAGE —

**Bijeenkomst over
het draaiboek voor
de ic: wat te doen bij
te weinig bedden?**

— JAARTHEMA —

**Rens Brankaert
ontwerpt technische
hulpmiddelen die
kwaliteit van leven
verbeteren**

Interview
**Topvrouw
van het jaar
Rianne Letschert:**
*'Dat harde werken heb
ik van papa'*

Reportage
**Grootouders en
kleinkinderen in gesprek
over klimaatproblemen**

"Dan blijven we toch lekker in Nederland!"

Hotel Abdij Rolduc

Kerkrade / Zuid-Limburg

SLECHTS

€ 259,95 p.p.

Nieuw
Enjoyhotel
in Nederland!

Aankomstdata en prijzen 2020

4, 8, 12, 16, 20, 24, 28 november € 259,95 p.p.
2, 6, 10, 14, 18 december € 259,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

Hotel Spoorzicht & SPA

Loppersum / Groningen

SLECHTS

€ 319,95 p.p.

Breng een
bezoek aan
Nederlands
mooiste plaats:
Winsum

Aankomstdata en prijzen 2020

4, 8, 12, 16, 20, 24, 28 november € 319,95 p.p.
2, 6, 10, 14, 18 december € 319,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

Hotel Riche

Valkenburg / Limburg

VANAF SLECHTS

€ 239,95 p.p.

Aankomstdata en prijzen 2020

4, 8, 12, 16 november € 269,95 p.p.
23 november / 7, 14, 18 december € 239,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

Hotel de Kruishoeve

Vught / Noord-Brabant

SLECHTS

€ 279,95 p.p.

Aankomstdata en prijzen 2020

4, 8, 12, 16, 20, 24, 28 november € 279,95 p.p.
2, 6, 10, 14, 18 december € 279,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

Hotel Ruyghe Venne

Westerbork / Drenthe

SLECHTS

€ 299,95 p.p.

Aankomstdata en prijzen 2020

4, 8, 12, 16, 20, 24, 28 november € 299,95 p.p.
2, 6, 10, 14, 18 december € 299,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

Hotel Hof van Twente

Hengevelde - Twente

SLECHTS

€ 279,95 p.p.

Aankomstdata en prijzen 2020

2, 8, 12, 20, 24 november € 279,95 p.p.
2, 6, 10, 14, 18 december € 279,95 p.p.

Alles-inclusief
5 dagen met
eigen auto!

JAARGANG 10 NR. 11 - 2020

Ons is een uitgave van KBO-Brabant en wordt 11 keer per jaar bezorgd bij de 125.000 leden. Op www.kbo-brabant.nl kunt u de *Ons* laten voorlezen. ISSN 2211-5277

REDACTIE KBO-BRABANT

Jacqueline Cuppers, Truus Noij, Wilma Schrover

REDACTIEADRES

Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch
(073) 644 40 66, ons@kbo-brabant.nl

CONCEPT EN REALISATIE

www.mooimag.com, Pauline Mulder (mooi mag.),
Susanne Mullenders (mooi mag.), Marika Ooms

VORMGEVING

Grafisch bureau Brust, Remco Brust,
Michelle Uit de Weerd - Leemkuil, Ilse Vesters

ADVERTENTIES

SGNM, Oscar van den Bosch,
(06) 15 62 29 53, oscar@sgnm.nl

KBO-Brabant draagt op geen enkele wijze
verantwoordelijkheid voor advertenties/bijsluiters in *Ons*.

DRUK EN AFWERKING

Habo DaCosta

LIDMAATSCHAP

Indien u een lidmaatschap bij de KBO in Brabant wilt aangaan of opzeggen, dan kunt u terecht bij het secretariaat van uw lokale KBO-Afdeling. U vindt de adresgegevens op www.kbo-brabant.nl. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder KBO-Brabant daar vooraf van in kennis te stellen. Het toesturen van foto's en teksten impliceert toestemming tot publicatie in *Ons*. Toegestuurde foto's en teksten worden niet automatisch geplaatst.

www.kbo-brabant.nl

www.facebook.com/kbobrabant

[@kbo_brabant](https://www.instagram.com/kbo_brabant)

De kracht van het herdenken

Als de stilte komt

*Nu het rouwrumoer rondom jou is verstomd,
de stoet voorbij is, de schuifelende voeten,
nu voel ik dat er een diepe stilte komt
en in die stilte zal ik je opnieuw ontmoeten.
En telkens weer zal ik je tegenkomen,
we zeggen veel te gauw: het is voorbij.
Hij heeft alleen je lichaam weggenomen,
niet wie je was en ook niet wat je zei.
Ik zal nog altijd grapjes met je maken,
we zullen samen door het stille landschap gaan.
Nu je mijn handen niet meer aan kunt raken,
raak je mijn hart nog duidelijk aan.*

Toon Hermans

Van oudsher is november de maand van het herdenken. Op de eerste dag ervan staan we stil bij degenen die ons ontvallen zijn. En dat zijn er velen dit jaar, ook in onze vereniging.

Sommigen konden nabij hun geliefden zijn van wie ze afscheid moesten nemen. Maar vaak, te vaak was ook dat niet meer mogelijk omdat dwingende maatregelen dat niet toestonden. Zelfs de troostende rituelen bij herdenkingsdiensten en uitvaart waren aan beperkingen onderhevig en konden te weinig steun bieden. We hebben het gemist, de troost van het rouwrumoer, de stoet, de schuifelende voeten, zoals Toon Hermans het verwoordt in zijn gedicht.

Samen door het stille landschap gaan doe je soms alleen, soms met anderen. En dan is herdenken nooit een eerste stap in het vergeten,

in het achter je laten. De kracht van herdenken is de ander weer toe te laten, aanwezig te laten zijn.

Leo Bisschops, voorzitter

advertentie

ONTVANG NU
tot 750,-
korting op
uw badkamer

Eigen productie
en montageteam

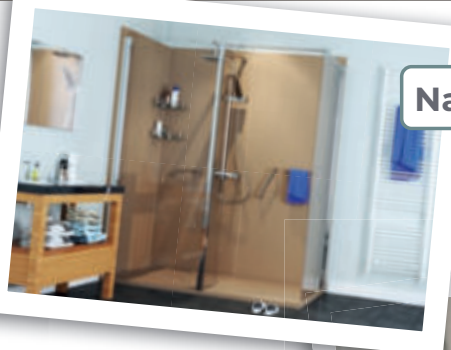
Ruim 10.000
douches geplaatst

Geplaatst binnen
1 dag

Goedkoopste
van de Benelux

Nature Line

Pure instapbad

NIEUW

 Zwaluw
COMFORTSANITAIR

GRATIS BROCHURE ONTVANGEN?
WWW.VEILIGDOUCHEN.NL
BEL GRATIS **0800 0200 962**

**Ja, ik ontvang graag het gratis
informatiemagazine**

Naam	
Straat + nr	
Postcode	Plaats
Telefoon	ONS 26_10_20

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Zwaluw comfortsanitair
Antwoordnummer 3035 - 3860VZ Zeewolde, Nederland

* Bekijk de algemene actievoorraarde
op onze website.

41

MENSEN

10/ *Frits Letschert over zijn dochter Rianne, Topvrouw van het jaar 2019-2020: 'Zij wil posities gelijktrekken, ze houdt niet van ongelijkheid'*

32/ *Van een online cursus tot een digitale museumtour: op de computer gaat er een wereld voor u open*

ONS BELANG

16/ *Het Brabants Verkeersveiligheidsplan richt zich op infrastructuur, bewustwording en voertuigen*

44/ *KBO-bijeenkomst over het draaiboek bij een tekort aan ic-bedden: 'Leeftijdsgebonden triage is ongeveer het laatste criterium'*

52/ *Prijzenfestival: samen met Ons Ledenvoordeel geven we ruim 100 prijzen weg!*

LEVEN

20/ *Grootouders voor het Klimaat: 'Als we niets doen, verandert er sowieso niets'*

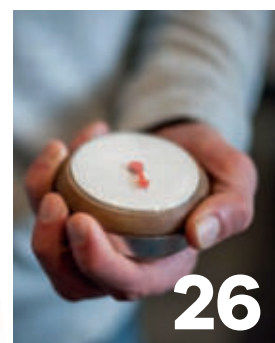
26/ *Rens Brankaert ontwerpt 'warme technologie': menselijke oplossingen waar zorgbehoevende personen echt iets aan hebben*

30

44

26

ELKE MAAND

06/ Schrijf ons!

09/ Fotoalbum

30/ Ons kloppend hart

38/ Ontspanning

41/ Onsje geluk

49/ Juridische helpdesk

51/ Op zoek

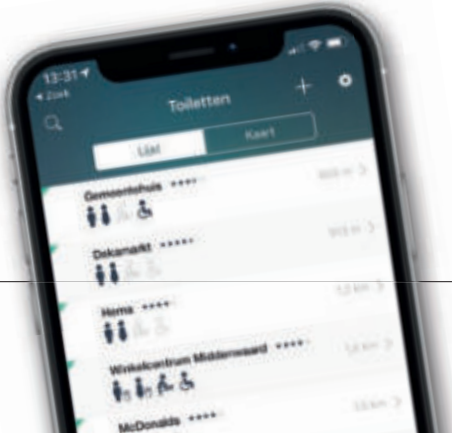
55/ Ledenvoordeel

57/ Puzzel

WAAR VIND IK OPENBARE TOILETTEN?

Het vinden van een geschikt toilet onderweg is in tijden van corona nóg moeilijker. Op veel plekken, zoals in cafés en restaurants, dient u zich eerst te melden en contactgegevens door te geven voor u naar binnen kunt. Bij hoge nood kost dat allemaal net even te veel tijd. Tip: als u een smartphone heeft, kunt u de *Hoge Nood app* van de Toilettalliantie installeren. In die app vindt u waar in uw omgeving openbare toiletten beschikbaar zijn. KBO-Brabant is partner van de Toilettalliantie en wil dat er meer toegankelijke openbare toiletten komen. Want in heel Nederland, dus ook in Brabant, zijn die er veel te weinig. Met onze acties zijn er al meer toiletten gekomen, maar we zijn er nog lang niet. Nog steeds blijven mensen thuis als zij onzeker zijn over de beschikbaarheid van een openbaar toilet.

Herkent u dit probleem? We komen graag in contact met mensen die dit probleem zelf ondervinden en willen vertellen hoe dit hun dagelijks leven beïnvloedt. Als u dat wilt, neem contact op met Edith Mostert, emostert@kbo-brabant.nl of (073) 644 40 66.

doe mee!

Reageren op artikelen in *Ons*? Stuur uw reactie naar KBO-Brabant, t.a.v. redactie *Ons*, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch.

Mailen kan ook:

ons@kbo-brabant.nl

Vergeet niet uw naam, adres en woonplaats te vermelden.

BRABANTS VOOR GEVORDERDEN!

Hoe goed bent u thuis in het Brabantse dialect? Weet u bijvoorbeeld wat onderstaande zin betekent?

Da hedde wellus

Dat kan gebeuren

Op bezoek bij de premier

Op 22 september jongstleden bezocht KBO'er Yvonne Höppener het Catshuis op uitnodiging van premier Rutte. Yvonne's man overleed onlangs aan de gevolgen van corona. Zij en een aantal andere coronaslachtoffers spraken met de premier over wat zij hadden meegemaakt. 'Ook werd ons gevraagd naar aanbevelingen voor maatregelen in een eventuele tweede coronagolf', vertelt Yvonne. 'Het was een heel plezierig gesprek en een eer om hieraan deel te nemen als vertegenwoordiger van de groep senioren in Nederland.'

Senioren Expo gaat niet door

In januari 2021 zal er geen Senioren Expo in Veldhoven plaatsvinden. De organisatie is van mening dat het in verband met het coronavirus te risicovol is om veel mensen bijeen te brengen, zeker omdat het om een kwetsbaardere groep gaat. Voor 2022 staat de Expo wel weer op de planning!

DuBOS in uitzending Kruispunt

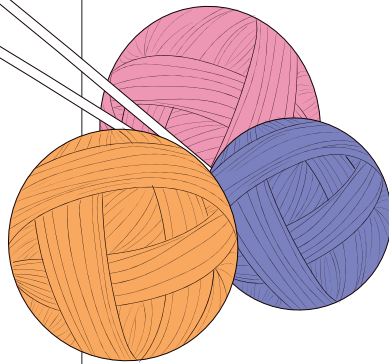
Op 28 september was KBO-Afdeling DuBOS uit Den Dungen te zien in tv-programma *Kruispunt* van KRO-NCRV. De uitzending ging over de gevolgen van corona en met name de eenzaamheid die het virus veroorzaakt bij ouderen. De Afdeling heeft - met alle richtlijnen in acht nemend - zoveel mogelijk activiteiten weer opgestart. Deze zijn gefilmd voor het programma. U kunt de uitzending terugzien op www.npostart.nl

Themamiddag woongemeenschappen

Op vrijdag 13 november houdt de LVGO (Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen van Ouderen) een video-themamiddag speciaal voor nieuwe woongemeenschappen. U krijgt tijdens deze themamiddag onder andere informatie over de subsidiemogelijkheden. En praktische tips voor het stapsgewijs opbouwen van een woongemeenschap.

Kijk op www.lvgo.nl onder het kopje

De LVGO bij de agenda voor meer informatie over de online themamiddag.

6.000

**mitsjes breide mevrouw
Gon Adriaans
voor de
Goedgemutste Breicampagne.
De mitsjes
komen op
smoothie-flesjes
van het merk
Innocent, die zo
extra opvallen in
de winkel.
De winst van de
actie gaat naar
het Nationaal
Ouderenfonds.**

Op deze plek zetten we elke maand een bijzondere oplossing voor een alledaags probleem in de schijnwerpers. Kleine of grotere uitvindingen voor net even wat extra gemak in en om het huis!
Dit keer: een overhemd met klittenbandknoop.

Een overhemd met klittenbandknoop door Toni Durville-Amse

De vriend van Toni Durville-Amse had door artrose in zijn handen steeds meer moeite om zijn overhemden dicht te knopen. Toni bedacht daarvoor een oplossing: klittenband op de plekken van de een na bovenste knoop en de manchetten. Het grove gedeelte van het klittenband bevestigde zij aan de buitenkant op de plek van de knoop. En op de plek van het knoopsgat bevestigde zij aan de binnenkant het andere deel van het klittenband. Op de plek van het knoopsgat naaide ze de knoop. Het is wel belangrijk om in de gaten te houden of de afstand van de kraag naar het klittenband voldoende is om het overhemd over het hoofd te trekken. Anders kunt u het klittenband ook tussen de knoopsgaten stikken. Na het wassen en strijken knoopt Toni het overhemd dicht tot de knoop met het klittenband. Dan kan het vervolgens zo over het hoofd aangetrokken worden. Klittenband op elkaar en klaar, zonder hulp!

De kracht van zacht

Niet voor niets de meest verkochte waterontharder van Nederland

Nederland houdt van zacht. En dus van Aquacell.

Niet voor niets de meest verkochte waterontharder van Nederland. AquaCell is de enige waterontharder met twee samenwerkende cellen, waardoor u gegarandeerd bent van 24 uur per dag, 100% kalkvrij water.

Dat betekent een kalkvrije badkamer, goed werkende apparaten en extra smaakvol drinkwater. Hij werkt autonoom, zonder stroom. En ook zo slim; door zijn kleine en compacte vormgeving past hij overal. Ontdek alle krachtige voordelen van AquaCell op AquaCell.nl.

100% kalkvrij water

AQUACELL
de kracht van zacht

Zelf de kracht van zacht ervaren? Vraag een proefplaatsing aan op aquacell.nl

Lezers delen een foto van een memorabel moment met *Ons*

1945: Opgroeien in Baarle

Ik was hier achttien jaar, woonde nog bij mijn ouders op de boerderij in het Nederlandse Baarle-Nassau. Mijn broer, zus en ik werkten alle drie mee. Als meisjes deden mijn zus en ik ook wat we toen “mannenwerk” noemden: we werkten veel op het veld, eerst met het paard, later met de tractor. Toen ik ging trouwen, ben ik in Baarle-Hertog gaan wonen - in België dus. Met mijn Nederlandse man welteverstaan, hij had daar een boerderij. De situatie was een beetje bijzonder: we hadden Nederlands land en Belgisch land en dat leverde soms gekke situaties op. Zo mocht ons Belgische vee's zomers niet zomaar in onze Nederlandse weilanden grazen: daar moesten we een vergunning voor hebben. Daarvoor kwamen de Nederlanders de gezondheid van de koeien controleren. In Baarle was en is bijna alles dubbel:

twee kerken, twee gemeentehuizen, twee dokterspraktijken, twee seniorenverenigingen. Vanaf het moment dat ik in Baarle-Hertog ging wonen, ging ik bijvoorbeeld niet langer meer naar de Nederlandse kerk, maar naar de Belgische. Of dat raar voelde? Och, voor ons was het heel gewoon. Het enige wat ik ervan gemerkt heb, is dat de Belgische catechismus anders was dan de Nederlandse. Die heb ik moeten aanschaffen om 'm goed te leren. Er komen hier veel toeristen vanwege de eigenaardige situatie, maar voor ons inwoners is het heel normaal. Ik woon er al mijn hele leven en ben dat zo gewend. Net als mijn broer en zus, die allebei nog steeds in Baarle-Nassau wonen. En mijn vier kinderen, van wie er drie - vanwege hun werk - Belgisch zijn en eentje Nederbelg, zoals we dat hier noemen.' ■

**GRETA BRUURS –
VAN DEN BROEK
(1927)**

woont al haar hele leven in Baarle. Haar jeugd bracht ze door in het Nederlandse Baarle-Nassau. Na haar huwelijk verhuisde ze - binnen hetzelfde dorp - naar Baarle-Hertog in België en werd zo 'Nederbelg'. Het dorp Baarle strekt zich uit over twee gemeentes en zelfs twee landen: het Nederlandse Baarle-Nassau en het Belgische Baarle-Hertog. De grens loopt niet netjes in één lijn. Baarle is verdeeld in dertig enclaves: grote stukken grondgebied, omringd door grondgebied van de andere staat. De grens loopt dus kriskras door wegen, tuinen en zelfs huizen.

Uw foto?

Heeft u een bijzondere foto die u met *Ons* wilt delen? Stuur een e-mail met toelichting naar **ons@kbo-brabant.nl** *Ons* behoudt zich het recht voor uw reactie te bewerken en/of in te korten. De foto die u instuurt, ontvangt u uiteraard retour.

interview

A man and a woman are sitting at a light-colored wooden table. The man, on the left, is wearing glasses, a blue cardigan over a checkered shirt, and has his arms crossed. The woman, on the right, is wearing a blue denim dress with a brown belt and has her hands clasped. Two coffee cups, one grey and one pink, are on the table. In the background, there is a floral patterned curtain and a plain grey wall.

FRITS EN RIANNE LETSCHERT: ‘Als gezin kunnen we met alles bij elkaar terecht’

Hij was vóór zijn pensionering vanuit zijn functie bij de provincie Noord-Brabant zeer betrokken bij KBO-Brabant, zij is rector magnificus van Maastricht University en Topvrouw van het jaar 2019-2020. Vader Frits en dochter Rianne Letschert over sociale betrokkenheid, relativeringsvermogen en onbevangen afstappen op nieuwe ervaringen...

tekst Susanne Mullenders / beeld Arnold Reyneveld

Frits Letschert (71) was van 2002 tot 2014 coördinator van de ondersteuningsinstellingen bij de Provincie Noord-Brabant. In die functie had hij veel contact met KBO-Brabant. 'Een van mijn taken was bekijken op welke manier we als Provincie konden bijdragen aan het realiseren van de doelstellingen van KBO-Brabant, bijvoorbeeld in de vorm van jaarlijkse subsidies of op het gebied van afzonderlijke projecten. Ik had dus veelvuldig overleg met bestuur, directie en beleidsmedewerkers. Bijzonder vond ik de structuur van KBO-Brabant: de combinatie van een koepelorganisatie en lokale Afdelingen. KBO-Brabant zit in alle dorpen en kernen - tot in de haarvaten van

de provincie. Tegelijk maakte een centraal bureau in 's-Hertogenbosch het voor de Provincie overzichtelijk: we wisten elkaar te vinden en konden goed samenwerken.'

Onbevangen

Frits' dochter Rianne (44) is landelijk bekend. Ze is niet alleen de jongste rector magnificus van Nederland, maar ook uitgeroepen tot Topvrouw van het jaar 2019-2020 (zie kader pagina 13). Frits: 'Toen Rianne me vijf jaar geleden belde om te vertellen dat ze was uitgenodigd te solliciteren naar de functie van rector magnificus in Maastricht, was ik wel even stil. Vrij snel daarna had ik zoiets van: spring er maar in en kijk maar wat het wordt', vertelt hij. 'Rianne heeft die houding ook: ik ga erop af en als het niet gaat zoals ik hoop, heb ik toch een nieuwe ervaring opgedaan.' Rianne knikt: 'De baan van rector magnificus kwam onverwacht voorbij. Ik had geen idee wat de functie precies zou inhouden. Achteraf is het goed dat ik niet alles heb geweten. Dan was ik misschien wel zenuwachtig geworden; geïmponeerd door de verantwoordelijkheden of het effect van de baan op mijn privéleven. Dan had ik misschien gedacht: zoiets wil ik later in mijn leven wel, maar nu nog niet. Ik ben benoemd op mijn 39e, terwijl de meeste rectoren tussen de 57 en 63 zijn. Zij zitten in een heel andere levensfase, ook qua verantwoordelijkheden thuis: ik heb opgroeiende kinderen. Maar ik ben er vrij onbevangen in gestapt. Ik wilde die kans aangrijpen en dat heeft goed uitgepakt!'

Geen elf keepers

Rianne heeft bepaald geen negen-tot-vijf-baan. Ze werkt vaak 's avonds en in het weekend. 'Dat harde werken heb ik van papa, denk ik. En zolang het niet als werk voelt, is het helemaal niet erg om op zondag m'n laptop open te klappen.'

»

WIE IS FRITS LETSCHERT

Frits Letschert (1948) was enkele jaren namens de provincie Noord-Brabant contactpersoon voor KBO-Brabant. Zijnagogische opleiding, talenkennis en brede belangstelling voor andere culturen kwamen van pas in beleids- en directiefuncties bij landelijke en provinciale welzijnsinstellingen voor mensen met een migratieachtergrond in Gelderland, Utrecht en Noord-Brabant/Limburg. Decennialang vervulde hij deze functies. Inmiddels is hij met pensioen. Als voorzitter van het Subsidiefonds Kruisvereniging Helmond blijft hij betrokken bij de sector zorg en welzijn.

Ze doet haar werk echt met veel plezier. 'Als rector ben ik verantwoordelijk voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek van Maastricht University: rond de 20 bachelor programma's, 50 master programma's en zo'n 20.000 studenten verdeeld over 6 faculteiten. Daarnaast heb ik een strategische taak: ik moet ervoor zorgen dat we innoveren op inhoudelijk en didactisch gebied. En dat we zowel landelijk als internationaal goed gepositioneerd zijn als universiteit. De helft van ons budget is overheidsgeld, de andere helft moeten we verdienen, bijvoorbeeld met beurzen en subsidies. Dat kan alleen als je als universiteit aantrekkelijk bent voor topwetenschappers en je je specialiseert in bepaalde thema's.' Rianne heeft ook een missie die niet per se vastzit aan het rectorchap maar waar zij zich vanuit haar eigen inzicht hard voor maakt. 'Van oudsher focust de academische wereld vooral op onderzoek, en minder op onderwijs en leiderschap. Daardoor kunnen mensen die écht goed zijn op het gebied van onderwijs of leiderschap minder carrière maken. Ik vind dat een ouderwets idee. Vergelijk het met een voetbalteam: je hebt niks aan elf keepers; je moet alles in huis hebben. Ook als academische instelling. Je moet je afvragen: wat heb ik nodig in het geheel aan taken dat ik moet vervullen? Daar moet je beleid op maken. Het gaat erom dat we óók andere mensen in de schijnwerpers gaan zetten dan we gewend zijn.'

Enorm voorrecht

Frits vult aan: 'Dat is kenmerkend voor Rianne. Zij wil bijdragen aan het gelijktrekken van posities. Niet alleen door

in de academische wereld aandacht en waardering te vragen voor onderwijs en leiderschap, maar ook voor de positie van vrouwen en minderheden. Ze houdt niet van ongelijkheid. Mijn vrouw en ik zijn eens op een open dag van de universiteit in Maastricht geweest. Zo'n dag kan fungeren als feestje voor de universitaire elite, maar Rianne bood een podium aan allerlei mensen. Zo deed ook een Syrische student zijn verhaal en dat had enorm veel impact. Zo'n uitnodiging kan je aanreiken, je kan het ook niet doen - daar maalt geen

mens om. Rianne reikt dat aan, dat vind ik mooi!' 'Maar dat komt door papa', lacht Rianne. 'Voordat hij bij de Provincie ging werken, werkte hij in het categoriaal welzijnswerk met minderheden.' Frits vult aan: 'Ik werd vaak uitgenodigd bij allerlei culturele evenementen en Rianne ging dan graag met me mee. Ze wilde nieuwe werelden en culturen ervaren.' Rianne: 'Daardoor heb ik me al jong gerealiseerd dat het een

enorm voorrecht is dat mijn wieg hier in Nederland stond en dat ik van mijn ouders alle kansen heb gekregen.'

Afrikaans concept

Op de vraag of Rianne hem weleens om advies vraagt, antwoordt Frits: 'Advies is een groot woord. Ik noem het liever sparren. Onze band is sterk en we kunnen overal over praten: over werk, over privésituaties, over het leven.' 'Dat klopt', zegt Rianne, 'ons contact is heel fijn en gelijkwaardig. Met mama heb ik dat ook. Als gezin kunnen we avonden lang praten. We zijn heel open en kunnen bij elkaar terecht met alles.' Rianne benadrukt dat ze zonder hulp van haar ouders niet had kunnen doen wat ze nu doet. 'Mijn moeder is gestopt met werken toen ik kinderen

**Rianne:
'Achteraf is
het goed dat ik
niet alles
heb geweten.
Dan was ik
misschien
zenuwachtig
geworden'**

kreeg. Wij wonen in hetzelfde dorp en mijn kinderen - nu 13 en 9 - komen al vanaf hun geboorte veel bij oma en opa. We doen het een beetje volgens het Afrikaanse concept; daar zorgen grootouders veel meer voor hun kleinkinderen dan in het westen. Door mijn ouders kunnen mijn kinderen hun gewone ritme voortzetten. Ze hebben een stabiele, rustige omgeving en zijn altijd bij mensen die van ze houden... dat is belangrijk voor mij.'

Extra zetje

Rianne spreekt met bewondering over de manier waarop haar ouders in het leven staan. 'Mijn vader heeft een aantal jaren geleden een herseninfarct gehad. Sindsdien kan hij nog maar één hand gebruiken en hij loopt minder makkelijk. Dat heeft veel gevolgen gehad voor hem en mijn moeder. Ze zijn veel minder mobiel geworden, hebben een andere invulling

moeten geven aan hun leven. Maar ze klagen nooit. Hun credo is: het is zoals het is. Ik vind het knap hoe zij samen een nieuwe weg hebben gevonden. Ze zijn zo positief: bij hen is het glas altijd halfvol.' Rianne vertelt hoe belangrijk ook vrienden zijn in het leven van haar ouders. 'Vóór zijn herseninfarct tenniste mijn vader altijd veel. Na het infarct stonden zijn maten alweer snel aan de deur: "Kom, we gaan tennissen". Maar mijn vader wilde ze niet tot last zijn en vond dat ze niks meer aan hem hadden. Maar zijn vrienden zeiden: "Hou op, je gaat mee." Ik vond het mooi om te zien dat zij een stapje extra zetten voor mijn vader. Daar wil ik - zeker in deze moeilijke periode - een voorbeeld aan nemen. Iedereen wil meedoen, en sommigen hebben een extra zetje nodig. Laten we elkaar dat geven.' ■

WIE IS RIANNE LETSCHERT

Rianne Letschert (1976) is sinds september 2016 rector magnificus van de universiteit Maastricht. Daarnaast is ze hoogleraar victimologie en internationaal recht. Ze is lid van de Raad van Toezicht van het Catharina Ziekenhuis in Eindhoven, het Fonds Slachtofferhulp en het Bonnefanten Museum in Maastricht. Daarnaast is ze lid van het Adviescollege Levenslanggestraften. Sinds januari 2020 is ze voorzitter van het begeleidingscollege van het Sociaal Cultureel Planbureau. In 2019 werd ze uitgeroepen tot Topvrouw van het jaar. Rianne heeft twee kinderen - (Joep (13) en Julia (9) - en woont in Helmond.

TOPVROUW VAN HET JAAR

De verkiezing Topvrouw van het jaar heeft als doel een platform te creëren waarop vrouwelijke directieleden in Nederlandse organisaties aandacht krijgen, zichtbaar zijn en daarmee een functie als rolmodel kunnen vervullen. Rianne Letschert was Topvrouw van het jaar 2019-2020.

advertentie

■ GEBERIT

U wast uw
handen toch
ook met water?

Geplaatst in een halve
dag zonder hakken en breken!

Wegens succes verlengd:
UNIEKE CASHBACK ACTIE!

Bestel in de maand november een
Geberit AquaClean douchewc en ontvang

**TOT €200,- RETOUR
OP DE INSTALLATIEKOSTEN!**

velunova
— maakt het u gemakkelijk —

Een gevoel van frisheid verhoogt uw zelfvertrouwen. Daarom raken steeds meer mensen enthousiast over de wc's waarbij u met warm water wordt gereinigd en met een lichaamswarme föhn wordt gedroogd. Niets reinigt beter en zachter dan water. Ontdek hoe de Geberit AquaClean douchewc ook úw gezondheid en welzijn kan bevorderen.

Een grote verbouwing is niet nodig! Door de kennis en het vakmanschap van de monteurs van Velunova, kunt u in slechts 1 dag genieten van een douchewc in uw eigen huis!

Daarnaast heeft een douchewc van Velunova nog een **hele hoop voordelen!**

Wij houden ons aan de richtlijnen van het RIVM. Wenst u onze showroom te bezoeken dan vragen wij u een afspraak te maken.

Velunova • Marconiweg 12a • 8071 RA Nunspeet
0341 - 23 45 00 • info@velunova.nl • www.velunova.nl

De voordelen van een Velunova douchewc

- ✓ Comfortabel & gemakkelijk
- ✓ Hygiënischer dan toiletpapier
- ✓ Duurzaam & milieuverantwoord
- ✓ Gratis advies aan huis
- ✓ **Installatie in één dag**
- ✓ Geschikt voor elke ruimte

Gratis brochure ontvangen?

Bezoek onze website: www.velunova.nl.

Benieuwd naar de mogelijkheden bij u thuis?

Wij komen **gratis en vrijblijvend** bij u
aan huis met onze demonstratiebus!

0341 23 45 00

Opnieuw recordaantal overstappers van energieleverancier

Bespaar tot
€ 600,-
per jaar

Ruim 1,7 miljoen van de 8 miljoen huishoudens – dus ruim één op de vijf – is tussen april 2019 en april 2020 overgestapt van energieleverancier. Dat is een nieuw record: nog nooit stapten zoveel consumenten in één jaar over. In de afgelopen drie jaar is meer dan de helft (53 procent) van de consumenten ten minste één keer overgestapt van energieleverancier of contract. Dat blijkt uit de Energiemonitor 2020 van de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

Prijs belangrijkste reden

De prijs van energie blijft veruit de belangrijkste reden voor de overstap (74 procent). De prijsverschillen kunnen oplopen tot ruim 600 euro per jaar. Vooral consumenten die een energiecontract voor onbepaalde tijd met een variabel tarief hebben, kunnen flink besparen met vaste energietarieven.

Groene stroom steeds belangrijker

De levering van groene stroom wordt een steeds belangrijkere reden voor mensen om over te stappen (van 17 procent naar 21 procent). Uit een ander onderzoek van de ACM blijkt dat meer dan de helft van de huishoudens inmiddels groene stroom afneemt en dat energieleveranciers steeds meer groene stroom aanbieden. De ACM houdt er toezicht op dat verklaringen van energieleveranciers waarin staat dat hun stroom groen is, aan de wettelijke eisen voldoen. Dat draagt bij aan het vertrouwen in de energiemarkt en aan de energietransitie.

Voordelen Ons Energievoordeel

Al duizenden leden hebben zich aangesloten bij Ons Energievoordeel van KBO-Brabant. Wilt u een eerlijk en vertrouwd advies, blijvend voordelige energietarieven of wilt u vrijblijvend uw energierekening door ons laten controleren? Bel onze klantenservice op (085) 486 33 63 of stuur een e-mail naar klantenservice@onsledenvoordeel.nl ■

Voordelen Ons Energievoordeel

- ✓ Persoonlijk contact en gratis, vrijblijvend adviesgesprek
- ✓ Voordelige stroom- en gastarieven
- ✓ Wij regelen de opzegging voor u
- ✓ Uw energie zaken in vertrouwde handen
- ✓ Gewoon via post en telefoon

Meer informatie

Ons Energievoordeel van KBO-Brabant
Klantenservice:
(085) 486 33 63
e-mail:
klantenservice@onsledenvoordeel.nl
onsledenvoordeel.nl

☐ DHR. ☐ MEVR.

NAAM _____

STRAAT _____

POSTCODE / PLAATS _____

TELEFOON _____ E-MAILADRES _____

Ik heb een stroom ☐ enkeltarief ☐ dubbeltarief

Mijn enkel- of piekstroomverbruik is _____ kWh per jaar

Mijn dal/laagverbruik is _____ kWh per jaar of ☐ n.v.t.

Naam huidige stroomleverancier _____

Mijn gasverbruik is _____ m³ per jaar of ☐ n.v.t.

Naam huidige gasleverancier _____

Stuur deze bon met een kopie van uw energiejaarnota in een gesloten en gefrankeerde envelop naar: Ons Energievoordeel, Postbus 1469, 4700 BL Roosendaal. Of stuur bovenstaande gegevens per e-mail naar: klantenservice@onsledenvoordeel.nl

VEILIG OP DE FIETS

Steeds meer ouderen stappen regelmatig op de fiets, zeker sinds de elektrische fiets als 'e-bike' een comfortabel en hip voertuig is geworden. Goed voor de gezondheid en goed voor de sociale contacten. Maar fietsende ouderen zijn ook kwetsbaar. Ze raken relatief vaak gewond in het verkeer. De provincie Noord-Brabant wil beter zicht krijgen op wat er misgaat én hoe dat voorkomen kan worden.

In de cijfers over fietsongelukken in Noord-Brabant springen twee groepen eruit: jongeren en ouderen hebben relatief vaak een fietsongeluk. Bovendien gebeuren er in Noord-Brabant in verhouding veel fietsongelukken. Alle reden dus voor het provinciebestuur om aan de slag te gaan met fietsveiligheid. In het Brabants Verkeersveiligheidsplan 2020-2024, dat rond de afgelopen jaarwisseling werd getekend door onder meer het rijk, de

provincie, gemeenten en politie, neemt de veiligheid van fietsers daarom een belangrijke plaats in, vertelt Marvin Brust. Hij is projectleider verkeersveiligheid bij de provincie. Noord-Brabant neemt bovendien sinds afgelopen zomer deel aan het landelijke project *Doortrappen*, dat specifiek gericht is op de veiligheid van fietsende senioren.

Aan de slag

Hoe komt het dat fietsende senioren in Brabant er in landelijk verband negatief uitspringen? Stappen Brabantse ouderen vaker op de fiets, zijn de Brabantse fietspaden smaller dan elders? 'We weten het niet precies', zegt Brust. 'Was er maar één duidelijke oorzaak aan te wijzen, dan konden we daar meteen iets aan doen. De ongeval-gegevens die we tot nu toe hebben, komen uit allerlei bronnen, bijvoorbeeld van politie en ziekenhuizen. Uit deze gegevens kunnen we helaas nog niet altijd genoeg informatie halen. Als iemand bijvoorbeeld als gevolg van een fietsongeval op de spoedeisende hulp belandt, wordt de precieze toedracht van een ongeval niet altijd volledig geregistreerd. Soms zijn mensen afgeleid, soms vallen ze vanuit stilstand plotseling om, soms is er een ander voertuig bij betrokken. We proberen de komende jaren meer gegevens te krijgen en daarmee ook inzicht in wat de belangrijkste oorzaken zijn van fietsongevallen. Uiteraard gaan we niet nog een paar jaar wachten tot we die preciezere gegevens hebben, want de tendens is duidelijk: er zijn steeds meer ouderen betrokken bij fietsongevallen. Daarom gaan we nu aan de slag met fietsveiligheid.' Naast verkeersveiligheidsrisico's heeft fietsen ook veel voordelen voor ouderen, zegt Brust. 'Fietsen is goed voor de gezondheid, de zelfstandigheid, de sociale contacten, het milieu. De komst van de e-bike heeft wat dat betreft enorme

voordelen: mensen komen er veel verder mee en kunnen langer blijven fietsen. Ja, dat heeft wel risico's. Maar alleen maar thuis op de bank blijven zitten is ook geen goed idee. Het gaat dus uiteindelijk om het hele plaatje van voor- en nadelen.'

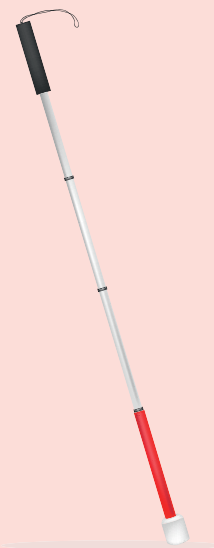
Vloeiende bochten

In het Brabants Verkeersveiligheidsplan kijkt de provincie voor de fietsveiligheid naar drie thema's, vertelt Brust. 'Ten eerste de infrastructuur: zijn de fietspaden breed genoeg en goed ingericht: zijn de bochten bijvoorbeeld vloeiend genoeg voor mensen die vlot rijden? We hebben daarover natuurlijk allerlei gegevens in onze eigen systemen, maar we laten de Fietsersbond en zijn vrijwilligers ook een onderzoek uitvoeren om te beoordelen hoe goed de fietsinfrastructuur is. Zij beoordelen zeventien kenmerken van de beleving en de verkeersveiligheid van fietspaden. Op basis van onder andere dit onderzoek stellen we samen met gemeenten vast wat de "aandachtsfietspaden" zijn: de fietspaden die we de komende jaren met het oog op bepaalde veiligheidsrisico's willen aanpakken. Ten tweede richten we ons in het verkeersveiligheidsplan op bewustwording en gedragsverandering van de gebruiker: gaan mensen niet met een smartphone op de fiets zitten, nemen ze een omweg om een druk kruispunt heen als ze van zichzelf weten dat ze niet meer zo goed kunnen afstappen of omkijken? Ten derde kijken we naar de voertuigen zelf: met name e-bikes zijn zo comfortabel geworden, dat mensen vaak niet merken hoe snel ze erop rijden. Terwijl harder rijden natuurlijk kan betekenen: harder vallen. Aan de e-bike zien we dat er technisch van alles mogelijk is, maar dat het imago veel uitmaakt. Sinds de elektrische fiets e-bike heet en zelfs onder de jeugd razend populair is, vindt niemand het meer vervelend om op een elektrische >>

STOP VOOR DE WITTE STOK

Blinden en slechtienden krijgen relatief vaak een ongeluk in het verkeer. Soms worden die ongelukken veroorzaakt door medeweggebruikers op de fiets, bijvoorbeeld doordat iemand met een visuele beperking hen niet hoort aankomen.

Tijdens de jaarlijkse Dag van de Witte Stok vroeg de Oogvereniging op 15 oktober de bijzondere aandacht van fietsers voor medeverkeersdeelnemers met een visuele beperking. Vanwege het coronavirus werd de aandacht voor blinden en slechtienden vooral gevraagd in filmpjes en interviews. De (internationale) Dag van de Witte Stok bestaat al sinds 1970, als initiatief van de Wereld Blinden Unie. De belangrijkste boodschap is ieder jaar opnieuw: 'Stop voor de witte stok!'

Phonak Audéo™ Paradise

Niets klinkt als het geluid van Paradise

Wilt u de nieuwste digitale hoortechniek? De zeer complete Phonak Paradise hoortoestellen laten u het wonder van geluid herontdekken. Deze nieuwste generatie is het summum van hoortechniek door de uitmuntende geluidsprestaties, groot gebruiksgemak en unieke samenwerking met smartphone, tablet en TV.

Directe verbinding
alle merken
smartphones,
TV en meer.

Gepersonaliseerde
ruisonderdrukking

Briljant spraakverstaan

Oplaadbaar

Helder natuurlijk geluid

Maak kennis met Phonak Paradise voor een ongeëvenaarde hooroplossing. Bestel de gratis uitgebreide brochure op www.phonakparadise.nl. Daarbij ontvangt u ook een lijst van verkooppunten in uw omgeving.

PHONAK
life is on

fiets te rijden. Voor een driewiel fiets, die voor sommige mensen een prachtige, veilige oplossing zou kunnen zijn, geldt dat helaas nog niet.'

Wat is voor mij veilig?

Op het punt van bewustwording en gedragsverandering zoekt de provincie met het landelijke programma *Doortrappen* de samenwerking met onder meer gemeenten en ouderenverenigingen. Er is op dit moment nog geen provinciale campagne voor de fietsveiligheid van ouderen, maar op gemeentelijk niveau is wel van alles mogelijk, zegt Brust. 'We informeren de gemeenten over het landelijke programma *Doortrappen*, dat mooi aansluit bij ons provinciale verkeersveiligheidsplan. We begeleiden gemeenten die aan het programma willen meedoen. Ze kunnen bijvoorbeeld samen met ouderenverenigingen bijeenkomsten

over fietsveiligheid organiseren. Iedere oudere zou zich in de eigen situatie en met de eigen mogelijkheden moeten afvragen: wat is in mijn geval het veiligst, wat zijn mijn specifieke risico's en hoe kan ik daarmee omgaan? Voor de een is een achteruitkijkspiegel een oplossing, voor een ander wellicht het mijden van een druk kruispunt. Juist omdat we vanwege alle voordelen graag willen dat iedereen zo lang mogelijk kan blijven fietsen, is het belangrijk dat iedere fietser weet wat de risico's zijn en hoe daarmee om te gaan.' ■

MARVIN BRUST
Projectleider verkeers-
veiligheid bij de provincie
Noord-Brabant

Voorkom risico's op de e-bike

Met een elektrische fiets komt u op een comfortabele manier heel ver. De e-bike heeft wel specifieke risico's, blijkt onder meer uit Groningse gegevens over fietsongevallen. Groningse artsen onderzochten 475 fietsongelukken, waarvan 107 plaatsvonden met een e-bike. De gemiddelde leeftijd van de e-bikers was 65 jaar; die van de gebruikers van een 'gewone' fiets 39 jaar. Bij ongelukken met een e-bike zagen de artsen vaker en ernstiger schedel-, hersen- en gezichtsletsel. E-bikers worden na een ongeval bovendien vaker en langer opgenomen in het ziekenhuis en vaker geopereerd.

Met deze tips verkleint u de risico's van het gebruik een e-bike:

- Probeer verschillende modellen uit voor u een e-bike aanschafft.
- Een helm is niet verplicht, maar wel heel verstandig.
- Zorg dat de verlichting van uw fiets goed werkt.
- Draag schoenen met rubberen zolen, zodat uw voeten niet makkelijk wegschieten.
- Gebruik een fietstas, neem zo weinig mogelijk bagage mee en verdeel die gelijk.
- Zet eventueel het zadel iets lager voor makkelijker op- en afstappen.
- Schakel de ondersteuning pas in als u op het zadel zit, zo voorkomt u dat de fiets 'er vandoor gaat' als u ernaast loopt.
- Vraag bij uw opticien na of uw bril geschikt is om mee te fietsen.
- Vraag bij nieuwe medicijnen aan uw apotheker of u daarmee kunt fietsen.
- Als u moeite hebt met achterom kijken, overweeg dan een achteruitkijkspiegel.
- Als u moeite hebt met uw evenwicht, overweeg dan een driewiel fiets.
- Kies de makkelijkste en veiligste fietsroute naar uw bestemming.
- Zorg dat anderen u goed zien en draag een gekleurde jas of reflecterende kleding.

Grootouders voor het Klimaat **'WIJ MOETEN NU HET GOEDE VOORBEELD GEVEN'**

• Gevallen appels zijn nog maar een paar dagen goed

• De varkens knorren van genot als Sietse en Tatum ze voeren

'Als we nu niet ingrijpen, is de wereld straks niet meer leefbaar voor onze kleinkinderen.' Daarom voert de beweging *Grootouders voor het Klimaat* internationaal actie om de klimaatproblemen aan te pakken. Vier leden van de beweging in 's-Hertogenbosch én twee van hun kleinkinderen brengen een bezoek aan de Herenboeren in het Wilhelminapark in Boxtel.

Op een hete nazomermiddag leidt boer Geert van der Bruggen ons rond op Herenboeren Wilhelminapark in Boxtel; een coöperatie van zo'n tweehonderd leden die samen een gemengd boerenbedrijf vormen. De boerderij voorziet de leden voor een groot deel in hun eigen voedsel dat duurzaam geteeld wordt. Het duurzame gedachtegoed van de Herenboeren sluit perfect aan bij dat van *Grootouders voor het Klimaat*. De eerste grootouders arriveren: Arie Bijl (75) en zijn vrouw Lous (76) komen aanfietsen. 'Warm hè?! 31 graden is echt veel te warm voor half september! Die warmte en de daarmee gepaard gaande droogte, is een sluipmoordenaar.' Arie geeft gelijk aan hoe begaan hij is met het klimaat. 'Het

doordrenkt zijn leven', zegt Lous. 'Hij is hele dagen bezig geweest met het isoleren van ons huis en het plaatsen van zonnepanelen. En als woordvoerder van onze beweging in de regio Den Bosch is hij ook ontzettend druk.'

Appels plukken

Ondertussen zijn ook Egbert van der Hoek (74) en zijn kleinzoon Sietse (6) gearriveerd. Egbert is een van de Herenboeren van Boxtel. Als Leny (72) en Joop Cobben (71) met hun kleindochter Tatum (7) arriveren, is het gezelschap compleet. Boer Geert leidt ons eerst langs de appels. Op de boerderij staan zo'n 3.000 fruitbomen: appels, peren en pruimen. 'Deze elstars moeten er af', zegt Geert. 'Want ze rijpen nu te snel door het warme weer. En als ze gevallen zijn, zijn ze niet meer bruikbaar, dan is het rottingsproces binnenin al begonnen. Ja, je kunt ze op de fruitschaal nog wel een paar dagen laten liggen, maar ze kunnen niet meer in de koeling want dan gaan de andere appels ook rotten.' Egbert was gisteren nog op de boerderij om samen met andere leden de appels te plukken. 'Heel gezellig, hoor!', lacht hij. 'Want hier op deze Herenboerderij gaat het niet alleen over de verduurzaming van onze voedselketen, maar ook om het gemeenschappelijke, sociale gebeuren. En daarnaast vind ik het heel belangrijk dat er niet gesleept wordt met voedsel. Door het dichtbij te halen, belast je het milieu minder. Want dan worden er minder transportkilometers gemaakt.'

• De Grootouders voor het Klimaat streven naar bewustwording

'Wat ons bindt is onze zorg voor onze kleinkinderen. Als we niets doen, verandert er sowieso niets'

WILT U BLIJVEND IETS VOOR DE NATUUR BETEKENEN?

De afgelopen maanden bleek hoe belangrijk even buiten uitwaaien en de gedachten verzetten in de natuur is. Maar natuur is niet vanzelfsprekend in ons volgebouwde land. De bossen, heide en landschappen die we nog hebben moeten we koesteren. Niet alleen nu, maar ook later. Wilt u ons helpen? Dat kan tijdens uw leven, maar ook als u er zelf niet meer bent. Zo kunt u een gift aan Natuurmonumenten opnemen in uw testament. Met uw steun kunnen wij de natuur blijven beschermen, ook voor de volgende generaties.

Natuurmonumenten

☐

Ik ontvang graag de brochure 'Blijvend iets voor de natuur betekenen?'

☐

Ik heb Natuurmonumenten al opgenomen in mijn testament.
U mag mij uitnodigen voor relevante bijeenkomsten.

Naam

m/v

Straat

Huisnummer

Postcode

Woonplaats

☐

Ik denk er over om Natuurmonumenten op te nemen in mijn testament. Neemt u contact met mij op voor een (telefonische) afspraak. Mijn telefoonnummer is:

Stuur dit formulier in een gesloten envelop zonder postzegel naar:

Natuurmonumenten
Ellen van Gerven
Antwoordnummer 9933
1200 WK 's Graveland

Heeft u vragen, dan kunt u contact opnemen met Ledenservice

T (035) 655 99 11
Wij helpen u graag.

Natuurmonumenten verwerkt uw persoonsgegevens conform de Algemene Verordening Gegevensbescherming (de AVG) ten behoeve van deze aanvraag. Voor meer informatie lees het privacy statement op [nm.nl/uw-privacy](https://www.natuurmonumenten.nl/uw-privacy)

‘Vegetariër’

‘Kijk! Een koel’, roept Tatum uit. Sietse en zij rennen naar de wei waar de beesten staan. ‘Dat zijn Brandrode runderen’, vertelt Geert. ‘Per jaar slachten we zo’n zeven tot acht runderen. Daar maken we voor de leden vleespakketten van zo’n 7,5 kilo van. Daar zit alles van het rund in. ‘Voor ons niet hoor’, zegt Arie. ‘Wij eten geen vlees. Ook niet biologisch. Biologisch vlees blijft vlees. De productie van vlees zorgt voor zoveel uitstoot van broeikasgassen...’ ‘Wij eten ook steeds minder vlees’, vertelt Leny. ‘Maar eerlijk is eerlijk, we zijn nog geen vegetariërs.’ ‘Mijn zoon noemt zichzelf “vegetariër”’, lacht Egbert. ‘Hij eet nauwelijks nog vlees, maar hij is nog niet helemaal om. Zelf eet ik één dag in de week geen vlees.’ Tatum en Sietse houden wel van een stukje vlees. ‘Vooral van kip!’, roept Tatum uit. ‘En vis!’

Leerschool

Op naar de varkens. De dieren komen aanstuiven als ze Geert met een krat met appels zien. Sietse en Tatum beginnen met voeren. De varkens knorren van genot. ‘Is deze Herenboerderij al circulair?’, vraagt Leny aan Geert. ‘Circulariteit is de stip op de horizon’, zegt Geert. ‘Maar eigenlijk is de mens het lek; door te eten, krijgt de mens ontlasting. En die is niet herbruikbaar. Hetzelfde geldt voor de mest van de dieren hier: die kunnen we niet altijd hergebruiken.’ ‘Maar ik heb laatst een artikel gelezen waarin stond dat dat al wel kan’, zegt Leny. Egbert onderbreekt haar: ‘Dat vind ik nou het mooie aan deze plek’, zegt hij. ‘Er zijn zoveel mooie theorieën, maar hier lopen we tegen de praktische problemen aan. Het is een mooie leerschool.’ Boer Geert beaamt dat: ‘Kijk, als we coloradokevers in onze aardappels krijgen, kunnen we twee dingen doen. Bestrijden - niet per se milieuvriendelijk - of niet bestrijden. In het laatste geval

GROOTOUDERS VOOR HET KLIMAAT

Grootouders over de hele wereld maken zich zorgen over de wereld waarin hun kinderen en kleinkinderen opgroeien. Via de beweging *Grootouders voor het Klimaat* laten zij hun stem horen en organiseren ze diverse acties waarbij een duurzame toekomst centraal staat. Het doel van de beweging is bewustwording creëren bij zoveel mogelijk mensen. Daarom staat de afdeling Den Bosch onder meer eens in de twee weken op het Kerkplein in 's-Hertogenbosch.

De beweging probeert op allerlei manieren lokale, regionale en landelijke politici te bereiken. Daarom heeft *Grootouders voor het Klimaat* het manifest *Een leefbare wereld voor onze kleinkinderen* opgesteld.

Dit is een oproep aan alle politieke partijen om klimaatverandering hoog op de agenda te zetten.

Op de website kunt u het manifest ondertekenen. Ook zijn via de site gratis webinars te volgen over diverse onderwerpen die te maken hebben met het klimaat.

www.
grootoudersvoorhetklimaat.nl

Wilt u in contact komen met de grootouders in de regio Den Bosch, stuur dan een mail naar: denbosch@grootoudersvoorhetklimaat.nl

hebben we geen aardappels voor onze leden...’ Leny: ‘Het is goed om te leren van de problemen die we tegenkomen. Want dat er iets moet veranderen in de landbouw, staat voor mij als een paal boven water. Dat willen we als *Grootouders voor het Klimaat* ook uitdragen. Het kan zo niet langer! En hoe meer je erover leest of hoort, hoe groter de bewustwording.’

Zielig

En voor die bewustwording doen de *Grootouders voor het Klimaat* het allemaal. Elke twee weken staan ze op het Kerkplein in Den Bosch. Op die manier willen ze aandacht vragen voor hun beweging. ‘Ik zag Arie staan en ik besloot me aan te sluiten’, zegt Egbert. ‘Ik wil dat Sietse en mijn andere kleinkinderen straks ook nog van de aarde kunnen genieten.’ Sietse is het met zijn opa eens: ‘Ik vind het zielig als er straks geen dieren meer zijn’, zegt hij. ‘Ze leren tegenwoordig al wel heel veel over het milieu op school’, zegt Leny. ‘Bijvoorbeeld over de plastic soep die in zee drijft. En laatst had een van de kleinkinderen een tekening gemaakt met “we love earth” erop. Ze zeggen weleens: “Oma, je moet de kraan wel goed dichtdraaien, hoor.” Wat ons bindt is onze zorg voor onze kleinkinderen. Als we niets doen, verandert er sowieso niets.’ Arie beaamt dit. Hij moet zo gaan: vanavond moet hij de gemeenteraad nog toespreken over het belang van de plaatsing van een aantal windturbines. ‘Maar ik heb genoten vanmiddag’, zegt hij. ‘Want dit is een prachtig bedrijf. Hier zie je dat we van het seizoen en uit de streek kunnen eten. Als iedereen dat zou doen, zijn we alweer een stukje verder op de goede weg.’ Egbert is het met hem eens: ‘Ik wil niet dat mijn kleinkinderen ooit aan me vragen: “Opa wat heb jij eigenlijk voor het klimaat gedaan toen het nog kon?” Wij moeten nú het goede voorbeeld geven aan onze kleinkinderen.’ ■

Dunste enkele rail
ter wereld!

Otolift, dé meest gekochte traplift van Nederland

- ✓ Uw trapeuning blijft zitten
- ✓ Brede kant van de trap blijft vrij
- ✓ Niet goed = geld terug
- ✓ Huren, nieuw en tweedehands
- ✓ Slechts 48 uur levertijd

Geldig t/m
30 november
2020

**€750,-
Korting!**

Stuur mij een gratis brochure

Naam

Adres

Postcode/plaats

Telefoon

ONS2020

Stuur deze bon in een ongefrankeerde envelop naar:
Otolift Trapliften, Antwoordnummer 17014, 2810 VK Bergambacht

Bel gratis 0800 444 777 5

voor een gratis thuisadvies of om
onze gratis brochure te bestellen.

www.otolift.nl

Ouder worden in eigen huis: Steeds meer mensen kiezen voor een traplift

Wilt u thuis blijven wonen in uw vertrouwde omgeving, maar wordt de trap een steeds groter obstakel? U bent niet de enige. Eén op de tien 65-plussers en een kwart van de 75-plussers heeft veel moeite met traplopen. Een traplift is dan een oplossing om weer veilig naar uw bovenste verdieping te komen. Maar waar moet u op letten bij de aanschaf?

1 Veiligheid

Natuurlijk wilt u dat uw traplift u veilig naar boven en beneden brengt. Gelukkig moeten alle trapliften in Nederland aan strenge veiligheidseisen voldoen. Zo heeft een traplift standaard een veiligheidsriem en beweegt hij op een rustig tempo omhoog en omlaag.

Kan ik vast komen te zitten op de trap?

Elke traplift is uitgevoerd met klembeveiliging. Dat betekent dat uw traplift automatisch tot stilstand komt als er een obstakel op de trap ligt. Een veilige traplift heeft klembeveiliging op meerdere plekken. Mocht de traplift stilvallen, dan kunt u de stoel bij de meeste modellen handmatig of zelfs automatisch naar de trap draaien. U kunt ook vragen of uw traplift blijft werken bij stroomuitval.

Wat zijn de extra veiligheids-opties voor een traplift?

Veel trapliftmodellen zijn uit te breiden met extra veiligheidsmaatregelen. U kunt hierbij denken aan een voetenplank die automatisch opklapt. Of een stoel die automatisch naar de overloop draait, zodat u altijd veilig op en af kunt stappen.

Blijft mijn trap beloopbaar voor andere gebruikers?

Een traplift wordt standaard op de brede kant van uw trap geplaatst. U kunt ook vragen of de traplift aan de binnenzijde van uw trap geplaatst kan worden. De trapleuning kan in de meeste gevallen blijven zitten, waardoor de trap veilig beloopbaar blijft voor iedereen.

2 Prijs

Ook de prijs van een traplift kan een belangrijk onderwerp zijn. Wat de kosten zijn voor uw traplift is afhankelijk van uw trap, het trapliftmodel dat u kiest en uw wensen. Een traplift voor een rechte trap is bijvoorbeeld voordeliger dan een traplift voor een trap met een bocht.

Kan ik ook besparen op de prijs van een traplift?

Een tweedehands traplift is vaak voordeliger dan een nieuwe. Het is belangrijk dat de traplift grondig gereconditioneerd wordt voor hij op uw trap komt te staan. Vraag altijd of de traplift voldoet aan de strengste veiligheidseisen, zoals de NEN-EN 81-40, en hoelang de garantieperiode is.

Ik heb een traplift alleen tijdelijk nodig. Kan dat ook?

Heeft u de traplift alleen tijdelijk nodig? Dan is huren, van een nieuwe of een tweedehands traplift, ook een optie. Vraag of het jaarlijkse onderhoud en 24/7 service bij storingen inbegrepen zijn in het maandbedrag.

3 Maatwerk

Een traplift is altijd maatwerk. Dat houdt in dat een traplift perfect past op uw trap. Het is dan ook erg belangrijk dat een adviseur uw trap nauwkeurig inmeet en dat er een (digitale) tekening gemaakt wordt van uw trap. Dat geldt ook voor tweedehands en gehuurde trapliften.

Om de traplift perfect op maat te maken voor uw situatie, is het noodzakelijk dat er een adviseur bij u langs komt. Bij een thuisadvies wordt uw trap ingemeten, krijgt u uitleg over de mogelijkheden en weet u precies hoeveel uw traplift kost. Bij de meeste leveranciers is dit thuisadvies gratis en vrijblijvend.

Bent u benieuwd of een Otolift traplift op uw trap past?

Maak dan een afspraak voor een gratis én vrijblijvend thuisadvies. Of vraag een gratis brochure aan, voor meer informatie over de mogelijkheden.

Kijk hiervoor op www.otolift.nl
of bel gratis naar 0800 444 777 5.

jaarthema

2020

themajaar
wonen, zorg en
welzijn

Het ontwerpen van 'warme technologie' voor mensen met dementie – dat is de passie van lector en assistent professor Rens Brankaert. Hij ontwikkelt menswaardige en gebruiksvriendelijke hulpmiddelen die echt bijdragen aan kwaliteit van leven. 'Wij proberen mensen in staat te stellen waar mogelijk zélf nog een probleem op te lossen.'

tekst Susanne Mullenders | beeld Rens Brankaert

WARMTECHNOLOGIE: met de mens voorop

Brankaert (31) is lector Health Innovations & Technology aan de Fontys Paramedische Hogeschool en assistent professor Industrial Design aan de Technische Universiteit Eindhoven (TU/e). Het begrip warme technologie is tamelijk nieuw in de zorg, vertelt hij. 'Warme technologie is menswaardige, gebruiksvriendelijke technologie die mensen in hun kracht zet. Het is ontstaan als tegenwicht van de koude technologie, die vooral functioneel is en wordt ingezet vanuit een behoefte aan het beheersen van zorg.' Hij geeft een voorbeeld: 'Denk aan de gps-sensoren waarmee we mensen met verward gedrag kunnen traceren. Zo'n sensor helpt zorgprofessionals, maar de persoon die getraceerd wordt, is nog steeds verdwaald. Wat wij hebben ontwikkeld is het Welthuis Kompas (zie foto 1). Eveneens met gps-sensor die zorgprofessionals kunnen gebruiken, maar óók - vooral! - met een kompas dat verwarde mensen altijd de weg naar huis wijst. Dat is warme technologie: een menselijke oplossing waar ook de zorgbehoevende persoon in kwestie iets aan heeft.'

Opa als inspiratie

Zijn opa was voor Brankaert de inspiratie om zich te verdiepen in dit vakgebied. 'Toen mijn opa dementie kreeg, kwam het dichtbij. Ik ging afstuderen aan de master Industrial Design van de TU Eindhoven en wilde me verdiepen in mensvriendelijke technologische oplossingen voor mensen met dementie. Na mijn afstuderen kreeg ik de kans te promoveren op dit onderwerp, en vervolgens mocht ik aan de slag als assistent professor om dit als onderzoeksgebied door te ontwikkelen. Nu, vier jaar later, focus ik me nog steeds op ontwerpend denken in de zorg en het

inzetten van warme technologie. Mijn opa is lange tijd een inspiratiebron voor me geweest. Het idee voor het Welthuis Kompas is ook geïnspireerd door wat er bij mijn opa mis ging. In de beginfase van zijn dementie ging hij nog geregeld naar vrienden. De weg ernaartoe wist hij wel, maar hij kon vaak niet meer terugkomen. Zo kwam ik op het idee van een kompas dat altijd de weg naar huis wijst. Wat betreft technologie heb ik zeker fouten gemaakt in het begin, maar mijn opa bracht me dan weer op de goede weg. Die lessen stellen me nu in staat collega's en studenten te begeleiden bij het ontwikkelen van een andere blik op technologie in de zorg.'

De mens centraal

Kenmerkend voor Brankaerts onderzoek is de aandacht voor individuele behoeftes. 'Wij zien mensen met dementie als personen met hun eigen, rijke historie en ervaringen. We stellen hun persoonlijke behoeftes centraal en proberen iets te ontwikkelen waarmee ze zelf een rol kunnen spelen bij het oplossen van een probleem.' De methode die hij hierbij hanteert is anders dan de manier waarop technologie standaard wordt ontwikkeld in de zorg, vertelt hij. 'Wij doen kwalitatief onderzoek, waarbij we met mensen in gesprek gaan. We doen diepte-interviews, stellen focusgroepen samen, observeren individueel gedrag. Vragenlijsten op grote schaal inzetten - dat doen we in die eerste fase dus niet. Dan ga je generaliseren en iedereen over een kam scheren, dat willen we niet.' Brankaert werkt volgens de methode van design thinking. Hij licht toe: 'We werken cyclisch in vier stappen die we steeds opnieuw doorlopen. We beginnen met empathie: we gaan uit van de individuele ervaringen van mensen. Daarna bedenken we oplossingen, vervolgens ontwikkelen we een prototype, dat we ten slotte laten ervaren door mensen. Waarna we weer uitkomen

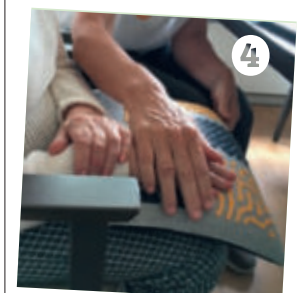
1
Het Welthuis Kompas: een kompas dat verwarde mensen de weg naar huis wijst. De ingebouwde gps-sensor zorgt ervoor dat een cliënt te traceren is voor zorgprofessionals

2
Living Moments: print digitale boodschappen uit op postkaartjes voor meer tastbaar contact

3
Een postkaart van Living Moments

4
Vita-kussen: een kussen dat bij aanraking geluidsfragmenten afspeelt die verbonden zijn aan de persoon die het kussen aanraakt

St. Anna Ziekenhuis

Een nieuwe knie

“Je moet geduld hebben en niets forceren”

“Ik ben pas bij dokter Das geweest. Hij was tevreden over mijn herstel. Ik ook wel, maar kijk...” Pieter Loijens beweegt zijn knie. “Hij buigt nog net te weinig om te kunnen fietsen. En ik weet: als je kunt fietsen, dan ben je al een stuk verder.”

Nog geen twee maanden na zijn knieoperatie, is Pieter (61 jaar) volop aan het revalideren. “Dokter Das heeft me duidelijk gezegd dat ik de eerste weken na de operatie best wel eens zou denken ‘waar ben ik aan begonnen’. En dat klopt. Voorheen liep ik twee keer per week zo’n tien tot twintig kilometer. Nu loop ik tot het eind van de straat en weer terug. Verstandelijk begrijp ik dat het er allemaal bij hoort en dat het wel goed komt. Gevoelsmatig kan ik niet wachten tot ik weer op mijn oude niveau ben.”

Versleten knie

Pieter en zijn vrouw Toos organiseren wandeltochten voor hunriendengroepje. “In het verleden ben ik twee keer geopereerd aan mijn meniscus. Op zich is dat allemaal goed gegaan tot ik een paar jaar geleden niet meer de hele route kon lopen. Ook kreeg ik last met traplopen, autorijden en in mijn werk. Eenmaal bij dokter Das op zijn spreekuur gaf die aan dat de knie was versleten en dat er een nieuwe

moest komen.” Over de operatie en de zorg is Pieter tevreden. “Ik zeg altijd tegen anderen ‘je moet het zelf weten, maar je kunt het beste naar St. Anna gaan’. Het is een fijn ziekenhuis. Gemoedelijk, klein, overzichtelijk, goede specialisten.”

Het is een proces

De eerste dagen na de operatie waren pijnlijk. “Dat was me verteld”, zegt Pieter, “dus daar had ik me op ingesteld. Het is fijn dat je dan thuis bent. Toos heeft me met alles, maar dan ook echt alles geholpen. Want in het begin kun je helemaal niets, ik kreeg nog geen boterham gesmeerd. Nu merk ik dat het langzaam beter gaat. Het is echt een proces waar je de tijd voor moet nemen. Dat heb ik meegenomen in mijn overweging om wel of niet te opereren.”

Haalbare doelen stellen

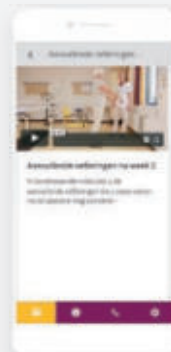
“Het ligt er ook aan wat je gewend bent. Als je alleen de geraniums bijhoudt en een keer in de week gaat kienen, dan kun je snel ‘alles’ weer. Maar als je gewend bent heel actief te zijn, dan is de straat

Pieter Loijens

op en neer nog lang niet ‘alles.’” Het vooruitzicht met een pijnvrije knie weer fijn te kunnen wandelen, gaf voor Pieter uiteindelijk de doorslag. “Je moet geduld hebben en niet forceren in het begin.

Dokter Das en de fysiotherapeut hebben gezegd dat ik over een half jaar weer vier kilometer kan lopen en na een jaar tien tot vijftien. Dat is nu mijn doel.”

Informatieve app

Het St. Anna Ziekenhuis heeft een app waarin informatie te vinden is over slijtage aan knie en heup en de verschillende behandelingen hiervan. Ook bevat de app korte video's met oefeningen. Patiënten kunnen hiermee zelf trainen na bijvoorbeeld een operatie. De app kunt u gratis downloaden via de App Store of via Play Store. Meer informatie over de app vindt u op onze website: www.st-anna.nl/orthopedie.

Meer informatie:
www.st-anna.nl/knie

bij de eerste stap: empathie. We doorlopen de cycli snel, want hoe sneller je ontdekt of je prototype wijzigingen nodig heeft, hoe beter. Als je bijvoorbeeld pas na vier jaar gaat testen, heb je ook al vier jaar geïnvesteerd. Dan ga je niet meer zo makkelijk terug naar de tekentafel. Wij doen dat wel: we kijken continu kritisch naar onze prototypes en zijn continu aan het verbeteren.' Het is een intensief proces, vertelt Brankaert: je moet steeds weer je eigen aannames ter discussie willen stellen. Maar de resultaten zijn mooi. Letterlijk en figuurlijk... Want kenmerkend voor de prototypes van Brankaert is ook dat ze er goed uitzien - 'geen grote lab-opstellingen' - én zonder haperingen werken. 'De mensen met dementie die ze testen, hebben al uitdagingen genoeg', licht hij toe.

Zelf postkaartjes printen

Met trots vertelt Brankaert over een ontwerp waar promovenda Myrte Thoolen nu mee bezig is: Living Moments (zie foto's 2 en 3 op pagina 27). 'Met het oog op corona wilden we voor mensen met dementie een fysieke component toevoegen aan het leggen van contact. En zo hebben we een systeem ontwikkeld dat postkaartjes print bij de persoon met dementie thuis. Er zit een app bij - die lijkt op Instagram - waarmee familieleden foto's kunnen nemen, filmpjes kunnen maken en berichten kunnen inspreken. Die media kunnen ze versturen naar het familielid met dementie. Een deel van het bericht wordt daar uitgeprint op een postkaartje. En het kaartje kan in een bijbehorend station worden gezet, waardoor het tot leven komt en de filmpjes bijvoorbeeld bekeken kunnen worden.' De uitdaging voor Brankaert is om hier nog iets aan toe te voegen: de mogelijkheid voor de persoon met dementie om zelfstandig te reageren: met een selfie, een ingesproken bericht, een emoji of een geschreven bericht. 'Onze aanname is dat mensen met

beginnende dementie nog een bericht kunnen typen, en dat mensen in een verder gevorderd stadium een simpelere reactie zoals een emoji terugsturen. We gaan nu testen of die aanname klopt. Ik ben benieuwd!'

Levendigheid en verbinding

Een ander product waar Brankaert trots op is, is het Vita-kussen (zie foto 4 op pagina 27). Voor de ontwikkeling daarvan is hij met zijn team een strategische samenwerking aangegaan met zorgorganisatie Pleyade. 'We vinden het belangrijk ook mensen uit de zorg te betrekken bij dit soort trajecten. Volgens de visie van de warme technologie hebben we samen Vita ontwikkeld: een geluidskussen met zes vlakken dat in de woonkamers van verzorgingshuizen kan worden gelegd. Als een persoon met dementie zijn hand op een vlak legt, wordt er een geluidsfragment of muziekje afgespeeld. Het kussen is gekoppeld aan een platform waar familieleden geluidsfragmenten kunnen insturen die zijn afgestemd op de persoon met dementie.' Aan de achterkant van het kussen kan de begeleider het juiste profiel kiezen en het volume instellen. Degene met dementie die het kussen gebruikt heeft zo een persoonlijke beleving. En dat werkt, vertelt Brankaert: 'Onderzoek door promovendus Maarten Houben is ontzettend positief uitgevallen. Er zijn veel mooie voorbeelden: jeugdherinneringen komen naar boven, mensen moeten lachen, maken grapjes over de geluiden die ze horen en medewerkers voelen een sterkere verbinding ontstaan. Dat is mooi. Waar mensen in een latere fase van dementie soms apathisch aan tafel kunnen zitten, zorgt dit kussen voor levendigheid en verbinding.' En precies dat is dan ook wat Brankaert voor ogen heeft, besluit hij: 'We willen echt dingen ontwikkelen waar mensen met dementie zélf iets aan hebben.'

RENS BRANKAERT

Dr. Rens Brankaert is lector Health Innovations & Technology aan de Fontys Paramedische Hogeschool en assistent professor in Industrial Design aan de TU/e. In zijn werk focust hij zich op het ontwerpen van warme technologie voor mensen met dementie: technologie waarbij de mens centraal staat. Onlangs is zijn boek verschenen (in samenwerking met dr. Gail Kenning): *HCI and Design in the Context of Dementia*. Het laat zien hoe Nederland voorop loopt in de ontwikkeling van warme technologie in de dementiezorg.

ons kloppend hart

**VOOR EEN PRIKKIE
MET DE CARRYCAB**

Sinds enkele maanden rijdt er in Heeswijk-Dinther een bijzondere taxi. De carrycab is een goedkope zorgtaxi voor wie minder mobiel is. Corona-proof uiteraard, want tussen de zitplaatsen zitten plastic schermen. Het gebruik overtreft nu al alle verwachtingen.

De carrycab rijdt elektrisch en heeft een lage instap. Ideaal voor ouderen dus, al mag iedereen die minder mobiel is er gebruik van maken. Er kunnen maximaal drie personen mee. Op de drager achter op de wagen kan bovendien een rollator of inklapbare rolstoel. Nu al maakt de carrycab dertig ritten per week.

1. Piet Diesveld (87): 'Ik ben blind en voor alles wat ik doe ben ik afhankelijk van anderen. Maar ik ben positief en probeer zoveel mogelijk uit het leven te halen. Deze carrycab helpt mij. Zeker twee keer per week maak ik er gebruik van.'

2. Willy van der Steijn (73): 'Als voorzitter van KBO Dinther wil ik ouderen helpen zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Deze carrycab geeft ze een stukje onafhankelijkheid. Die vrijheid, dat is waar we het voor doen!'

3. Nellie Hurkmans (82): 'Gemak, dat betekent de carrycab voor mij. Naar het centrum vanaf mijn huis is slechts 1,5 kilometer, maar ik loop niet zo goed en ik durf niet meer te fietsen. Het is een prachtig vervoermiddel.'

4. Joep van Grinsven (63): 'Elke week rijd ik een halve dag als vrijwilliger op de carrycab. Ik vind het fijn iets voor een ander te doen. Bij het helpen met instappen doe ik een mondkapje voor. Dat hoort bij ons hygiëneprotocol. En na elke rit reinigen we de zitplaatsen.'

Een rit voor €1,-

KBO Heeswijk en KBO Dinther konden de carrycab uit China importeren met financiële hulp van de gemeente (€ 17.000,-), de provincie (€ 6.000,-) en de Rabobank (€ 7.000,-).

De bank doneert daarnaast drie jaar een jaarlijks bedrag van € 1.000,-. Daarmee wordt de aanvankelijke ritprijs van € 2,- gereduceerd naar € 1,-.

ACTIVITEIT

HaDee carrycab

AFDELING

KBO Dinther en KBO Heeswijk

AANTAL LEDEN

625 (Dinther) en 425 (Heeswijk)

AANTAL RITTEN

Circa 30 per week

AANTAL CHAUFFEURS

16 vrijwilligers

KOSTEN

Een rit kost € 2,-, maar de eerste drie jaar slechts € 1,-. Mensen die gezamenlijk op- en uitstappen op hetzelfde adres, delen de ritprijs

TIJDEN

Op werkdagen rijdt de carrycab tussen 8.30 en 17.30 uur. Reizigers kunnen de chauffeur rechtstreeks bellen op (06) 21 34 44 32 om ze op te halen

Van online bridge tot cursus
DIGITALE
ACTIVITEITEN IN
TIJD VAN CORONA

In deze coronatijd brengen we veel meer tijd binnenshuis door. We moeten ons thuis zien te vermaken en dat is soms best even wennen. Gelukkig wordt er ook veel leuks aangeboden op internet: van online cursussen en leerzame workshops tot digitale tours door musea en 'ge-livestreamde' concerten. Van achter de computer gaat er een wereld voor u open. Ter inspiratie laten we enkele lezers aan het woord over hun digitale activiteiten.

Peter Claus volgde de online cursus gespreksvoering op afstand

'Als trainer geef ik andere vrijwillige ouderenadviseurs les. Daarom was ik blij dat ik de Gesprekscursus op afstand kon volgen; zo

kan ik de opgedane kennis weer delen met anderen. Deelnemen aan een online vergadering vond ik wel even wennen. Je moet goed opletten dat je niet allemaal door elkaar heen praat. Cursusleider Arianthe "regisseerde" de online bijeenkomst, zodat er een werkbare vergaderstructuur ontstond. Samen met een trainingsacteur oefende ik het online gesprekvoeren. Helaas mis je online toch een bepaalde interactie. Het is dan zaak om extra goed naar iemand te luisteren.'

Arianthe Oudshoorn verzorgt een online cursus gespreksvoering op afstand

'Als trainingsacteur kwam ik door de lockdown plotseling zonder werk te zitten. Maar van een nood maakte ik een deugd. Online een gesprek voeren is wezenlijk anders dan een fysieke ontmoeting. Ik merkte dat veel mensen dit lastig vonden. Zodoende heb ik een cursus

gespreksvoering op afstand ontwikkeld voor de vrijwillige ouderenadviseurs van KBO-Brabant. Via het online platform Zoom leer ik hen online gesprekstechnieken. Bijvoorbeeld door te beginnen over een schilderij dat je op de achtergrond ziet. De meeste mensen voelen zich wat ongemakkelijk in het begin of lopen tegen wat technische problemen aan. Door dit te benoemen breek je al snel het ijs.'

Wilma Thijssen speelt online bridge

'Normaal gesproken bridge ik één keer in de week.

Helaas is dat door de coronamaatregelen nu niet mogelijk. Gelukkig heeft het bestuur van KBO Sambeek het initiatief genomen om een online bridge-systeem op te zetten. Twee keer in de week kunnen de bridgeclubleden zich aanmelden voor een potje online bridgen. Het bestuur maakt een indeling en als je geen bridge-partner hebt, wordt er eentje voor je gezocht. Ook helpt het bestuur mensen die wat minder thuis zijn op de computer. Zij krijgen telefonisch uitleg of er komt iemand langs. Fijn om zo toch je hobby te kunnen beoefenen en sociale contacten te onderhouden!'

Peter & Irma:
‘Wij laten heerlijk voor ons koken’

Bestel de Proefbox!
En ontdek het gemak zelf!
Nu 3 maaltijden voor maar **€ 15,00**

Lekker eten met gemak!

Eten met gemak is anders dan gewone bezorgdiensten. Onze maaltijden zijn vers bereid, gezond en van hoge kwaliteit en kunt u zelf samenstellen. U proeft dat er met zorg voor u gekookt is en we houden graag rekening met uw dieetwensen. De maaltijden worden altijd met een glimlach bij u thuisbezorgd door een vaste bezorger in uw regio. Bestel nu vrijblijvend een Proefbox van 3 maaltijden voor maar € 15,00, gratis thuisbezorgd!

Bestel via etenmetgemak.nl of bel naar 085-273 40 10

	
Spaghetti	Runderhachee
	
Gehaktbal	Kip pilav
	
Runderlapje	Babi ketjap

- 1** Professioneel gekookt
- 2** Groot assortiment
- 3** Zelf uw maaltijd samenstellen
- 4** Persoonlijke service
- 5** Flexibele vaste bezorger

Het vakantiegevoel...

zodra u de deur uitstapt

Schiphol Travel Taxi

- Geen gesleep met koffers;
- Vanaf uw deur tot aan de vertrekhal en retour;
- 24 uur per dag, 7 dagen per week;
- Door heel Nederland;
- Gegarandeerde beschikbaarheid;

Schiphol Business Taxi

- Snel met een luxe taxi van en naar de luchthaven voor een zakelijke trip;
- Op tijd en vóór de vertrekhal uitstappen zodat u direct kunt inchecken;
- Last minute reserveren mogelijk, géén wachttijden;
- Additionele services, zoals begeleiding van en naar de gate mogelijk.

Met Schiphol Travel Taxi begint uw vliegreis op de drempel van uw eigen deur. Waar u ook woont, wanneer u wilt. Geen gesjouw met koffers of afhankelijk zijn van wegbrengers en afhalers. Op de avond voor vertrek wordt uw ophaaltijd bevestigd.

 Reserveren:
Via uw ANVR reisbureau, Schiphol.nl
of bel met 0900-8876 (€ 0,10 p/min.)
Schiphol.nl/traveltaxi

Schiphol
Welcome to Amsterdam Airport

Jacqueline Cuppers volgt pilates via YouTube

‘Voor corona ging ik twee keer in de week naar pilates. Ik had vaak hoofdpijn en nek- en schouderklachten. Door het rekken en strekken tijdens pilates is dat een stuk beter geworden. Maar ja, toen kwam corona en mochten er geen lessen meer worden gegeven. Gelukkig plaatste de trainster binnen een week lessen op YouTube. Inmiddels wordt er weer fysiek lesgegeven, maar met minder deelnemers. Als een les volgeboekt is, pak ik mijn tablet en kan dan toch aan de gang. Er is heel veel aanbod op YouTube, maar les van je eigen trainer is toch het fijnst.’

Arnold Spijker nam deel aan een online cursus homeopathie

‘Vier jaar geleden begon ik een opleiding homeopathie in België. Maar in de laatste maanden daarvan brak corona uit. Zodoende werd de cursus online voortgezet en kon ik mijn certificaat toch behalen. Daar ben ik blij mee; bovendien scheelde het me twee uur reistijd per opleidingsdag. De lessen werden via het digitale platform Zoom

gegeven. Bij iedereen werd de microfoon uitgezet. En als je een vraag had, stak je je hand op en zette de docent jouw

microfoon aan. Het online les volgen is mij zo prima bevallen, dat ik ook een cursus aquarel via mijn computer heb gevolgd.’

Stella Nulens liet een digitale tour ontwikkelen voor het Noordbrabants Museum

‘Toen we eerder dit jaar onze deuren moesten sluiten, is alles op alles gezet om ons museum digitaal te kunnen openen. Met hulp van onze expert en theatermaker Lucas

De Man is een digitale tour ontwikkeld die bezoekers het gevoel geeft écht even bij ons binnen te stappen. Daarin spelen het bijzondere verhaal van ons museum, onze collectie, maar vooral ook de kenmerkende Brabantse gastvrijheid een grote rol. Tot en met de Bossche bol aan toe! Zo hopen we voor wat extra geluk, ontspanning en inspiratie te zorgen.’

De digitale tour van het Noordbrabants Museum kunt u volgen via www.hnbm.nl/tour

5 X DIGITALE VERMAAKTIPS

1. Dankzij Google Arts & Culture kunt u online exposities en kunstwerken bewonderen van meer dan 1.200 musea en andere culturele plekken over de hele wereld. <https://artsandculture.google.com>

2. Omroep MAX biedt diverse cursussen aan: van sieraden maken, stamboomonderzoek tot creatief schrijven. www.maxvandaag.nl/cursussen

3. Op www.visitbrabant.com kunt u Brabant vanuit huis ontdekken. Speel de Brabant-quiz of bekijk prachtige drone-beelden.

4. Natuurmonumenten brengt de natuur bij u thuis via Google Street View. Met 360-gradenbeelden kunt u negentien bijzondere natuurgebieden verkennen vanaf uw computer, smartphone of tablet.

5. Het Concertgebouw in Amsterdam biedt de Empty Concertgebouw Sessions aan. Deze gratis digitale concerten met bekende musici, zoals pianiste Iris Hond en zangeres Edsilia Rombley, zijn te bekijken via www.concertgebouw.nl

www.vdnvastgoed.nl

WIJ KOPEN ZELF !

Zonder zorgen, direct uw woning verkopen

Dit kunnen wij u aanbieden:

- Een vrijblijvend bod op uw woning;
- Een aanbod op uw situatie afgestemd;
- Directe zekerheid en duidelijkheid;
- Een passeerdatum naar uw keuze;
- Geen bijkomende kosten;
- Een directe aanbetsaling;
- Geen notaris- of makelaarskosten;
- Het terug-huren van uw eigen woning;
- Een landelijke dekking;
- Veel tevreden verkopers die u voor gingen.

Nu ook:
**Verkoop-
terug-huur**
mogelijkheid

Voor vrijblijvende informatie of het maken van een afspraak neemt u contact op met Marcel van der Net:

0161 - 49 32 68 / 06 - 51 75 46 86 of info@vdnvastgoed.nl

VAN TILBURG PAST DE TRENDS

Mooi van Van Tilburg

open
ZONDAG
1 NOVEMBER 2020
12.00 - 17.00 UUR

vanTilburg

NISTELRODE 15.000M² MODE/SCHOENEN/SPORT | RAVENSTEIN 2.000M² MODE | SCHIJNDEL 1.000M² MANNENMODE | GRATIS VERMAAKSERVICE | PERSONAL SHOPPING

VERMAAK JE IN DE GROOTSTE MODEWINKEL VAN NEDERLAND OF OP VANTILBURGONLINE.NL

‘Dit had ik eerder moeten weten...’

Als u verzekerd bent bij Yarden, is het verstandig dat u ook de uitvaart door Yarden laat verzorgen. Als u een andere uitvaartverzorger kiest kan u dat zomaar **honderden euro's** schelen.

Voorkom onnodige kosten

Laat uw nabestaanden bij uw overlijden altijd direct bellen met **0800 8192**. In dat geval wordt maximaal gebruik gemaakt van de waarde van uw Yarden-verzekering en komen nabestaanden achteraf niet voor verrassingen te staan.

- Haal de maximale waarde uit uw uitvaartverzekering
- Later wisselen van uitvaartverzorger kost geld

Kijk voor meer informatie op
yarden.nl/juisteuitvaartverzorger

YARDEN

Boeken, films, uitstapjes en andere interessante dingen

BRABANTS VERDRIET

'Dit is niet alleen een verhaal over seksueel misbruik, maar ook een prachtige beschrijving van het rooms-katholieke gezinsleven in de jaren veertig en vijftig. Erg herkenbaar voor mij', aldus een van de enthousiaste lezers van *Het Krijthuis*. In dit boek maakt u kennis met de kleine Ries, die opgroeit met negen broers en zussen. Als haar broer Frits 'zijn eigen spel' aan haar opdringt, vlucht ze het liefst in de fantasiewereld van haar krijthuisje: een huis dat ze zelf op de stoep tekent. Later hoopt ze in het klooster veiligheid te vinden, maar daar wordt Ries nog eenzamer. De gebeurtenissen tekenen haar hele leven..

Het Krijthuis, Ria van Amelsvoort, Ambo/Anthos, € 8,50 (hardcover) en € 7,99 (e-book)

OPROEP

Heeft u een mooi boek gelezen of misschien zelf een boek geschreven? Wij zijn benieuwd! Stuur uw tips naar de redactie van *Ons*: ons@kbo-brabant.nl

WIJSHEID

'Rijd zo veel of zo weinig. Zo lang of zo kort als je wilt. Maar rijd.'

EDDY MERCKX (1945)

Belgische ex-topwielrenner die vooral actief was in de jaren zestig en zeventig

iPhone voor beginners

Heeft u een iPhone? Of wilt u er eentje aanschaffen? Ja, die Apple-telefoons zijn mooi, maar ook best ingewikkeld. Daarom

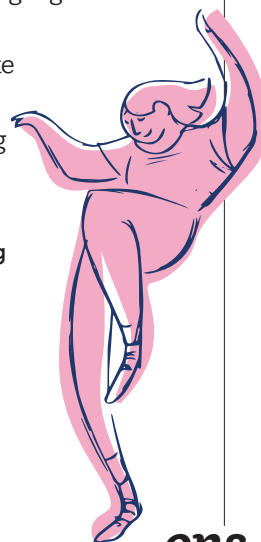
schreven internetexperts (en broers) Tobias en Timon Moes het handige boekje *iPhone voor beginners*. U leert alles over foto's maken, videobellen, appen, e-mailen, instellingen en nog veel meer. Korte stappen en heldere afbeeldingen maken de handleiding eenvoudig te volgen. In contact blijven met anderen wordt zo een makkie. En dat is wel zo prettig in deze coronatijden.

iPhone voor beginners, Tobias en Timon Moes, € 24,99 (gratis verzending), te bestellen via www.simpleroadbooks.nl

Dansend archief

Een choreografie voor buikvet, een dans van navel en ribbenkast, de anatomie van een zucht... Bewegingen komen en gaan. Maar hoe bewaar je een beweging? De dansers van Katja Heitmann proberen het in de voorstelling *Motus Mori Tilburg*, waarin ze samen een 'bewegingsmuseum' vormen. Vier weken lang verzamelen ze persoonlijke bewegingen uit Tilburg en houden die vijf uur per dag in gang.

Data: tot en met zondag 8 november, van donderdag tot en met zondag. **Entree:** € 10,-. **Adres:** Willem II-straat 49 in Tilburg. **Meer informatie en aanvangstijden:** www.denieuweforst.nl

Thuis in de collegezaal

Boeiende colleges over bijvoorbeeld bluesmuziek, kunstgeschiedenis of de grootste criminelen aller tijden. U volgt ze gewoon thuis op de bank. Sinds eind augustus zendt tv-zender ONS, de opvolger van NostalgieNet en niet te verwarren met uw ledenmagazine *Ons*, het Seniorencollege uit. Onder het motto 'persoonlijke groei is niet afhankelijk van leeftijd' zetten studenten uw brein ouderwets aan het werk. De uitzendingen zijn een vervolg op de colleges van Stichting Oud Geleerd Jong Gedaan, die zowel online als in het land een groot succes waren.

Seniorencollege, elke vrijdag om 17.00 uur en zondag om 20.00 uur op tv-zender ONS, te vinden in het tv-pakket van uw digitale provider. Meer informatie: www.kijkbijons.nl

Tussen kunst en punk

Harrie Borgers was een autodidact die punk met pointillisme combineerde. In tegenstelling tot zijn broers en zussen koos de Veldhovenaar voor de kunst, niet voor de muziek. Hij tekende, fotografeerde en schilderde zijn leven lang. Na zijn dood in 2014 heeft de familie het nagelaten werk geordend en verzorgd. Kunstenaar Jan Dams selecteerde de tekeningen voor de expositie *Een Leven Lang* uit het Atelier in Museum 't Oude Slot. Voor liefhebbers is er op zondagmiddag 8 november en 6 december een extra toelichting met muziek, verzorgd door de familie.

Data: tot en met zondag 6 december. Openingsdagen: woensdag tot en met zondag van 13.00 uur tot 17.00 uur. **Entree:** € 4,50. Let op: vooraf reserveren via de site. **Adres:** Hemelrijken 6 in Veldhoven. **Meer informatie en tickets:** www.museumoudeslot.nl

'Uren langzaam wakker worden, zwevend door de tijd, ik zie het licht door de gordijnen en ik weet: het verleden geeft geen zekerheid'

Uit: *Avond* (1996) van Bouwewijn de Groot.

Maar wist u dat... het lied al in 1973 geschreven is door Lennaert Nijgh voor zijn geliefde Anja Bak, die later de vrouw van De Groot werd?

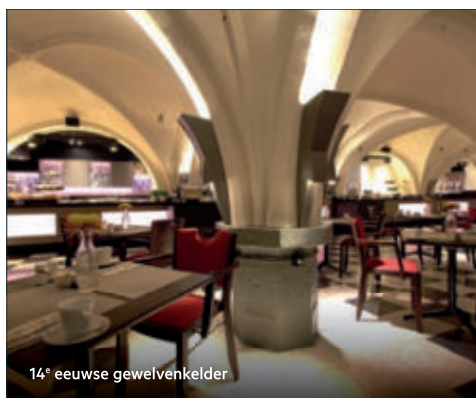

Speel Market Garden na

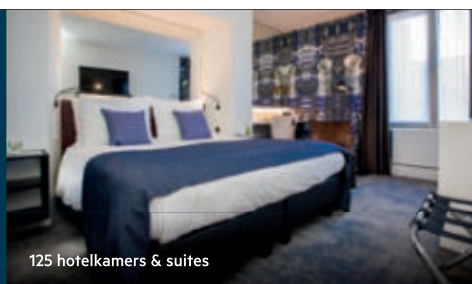
1944, operatie Market Garden. Honderden Amerikaanse Airborne-parachutisten worden gedropt, onder andere boven de heidevelden van Schijndel (nu de Vlagheide). Op deze plek gaat u terug in de tijd. Met verhalen en spannende opdrachten, die u samen met andere deelnemers uitvoert. Onderweg passeren jullie locaties waar deze WOII-gebeurtenissen echt hebben plaatsgevonden. De Escaperoute Meierijstad is ongeveer vijf kilometer en duurt zo'n tweeënhalf tot drie uur.

Startpunt: camping 'Het Goeie Leven' in Eerde. **Prijs:** € 100,- per groep van minimaal drie en maximaal 4 personen.

Reserveren voor een groep: www.escaperoutemeierijstad.nl

14e eeuwse gewelvenkelder

125 hotelkamers & suites

Sint Janskathedraal

Diner – Brasserie Cé

Veilig & Zorgeloos genieten

Dat gaat naar Den Bosch toe...

Golden Tulip Hotel Central is gelegen aan het marktplein in hartje 's-Hertogenbosch. Kom en ontdek zelf deze Bourgondisch stad!

KBO BRABANT SPECIAL – V.A. € 107,00
2x Overnachting met ontbijt
1x Tweegangen diner

Bij aankomst op zondag:
gratis flesje huiswijn voor 2 personen
& zakje huisgemaakte koekjes!

RESERVEREN: Bel 073 – 6.926.926

Reserveringen zijn o.b.v. beschikbaarheid t/m 31 december 2020 m.u.v. zaterdagen. Prijzen zijn per persoon en exclusief lokale heffing.

Kijk op **HOTEL-CENTRAL.NL** voor de beste prijzen. Tel: 073 6 926 926

@GTHotelCentral • Golden Tulip Hotel Central • goldentulipdenbosch

GOLDEN TULIP
HOTEL CENTRAL

Het nieuwste type Boxspring voor senioren!

WINNAAR BESTE IDEE 2020!

**ZIE VIDEO
OP ONZE
WEBSITE**

- ✓ Rug-/ benen elektrisch verstelbaar + hoog laag functie
- ✓ Verrijdbaar middels onopvallende wieltjes met rem
- ✓ Geen motoren zichtbaar
- ✓ Geen kabels zichtbaar
- ✓ 1 jaar slaap garantie
- ✓ In- uitstap verlichting (optioneel)
- ✓ Ergonomisch maatwerk per individu

Nu een hoog-laag-boxspring ter introductie al voor

€ 1995,-* i.p.v. ~~€ 3995,-~~

*Prijs o.b.v. 1 pers. Excl. matras. Maat o.b.v. 80x200cm

50% KORTING!
ALLEEN VOOR LEZERS VAN DIT BLAD*

BEKEND VAN TV

De gildeslapen

BEOORDEELD MET EEN
8,7

010 333 04 60
info@degildeslapen.nl - www.degildeslapen.nl

Joke Schaminée (68) uit Beugen:

‘Mijn beeldverhalen zorgden voor nieuwe interactie’

Joke Schaminée haakte en fotografeerde er flink op los in coronatijd. Wat begon met een muisje en een kaasje groeide uit tot een beeldverhalenboek. Zo kon ze op afstand toch een beetje contact maken met haar kleinzoons, want Joke is vrijwel doof.

‘Ik kan praten, maar ik versta geen spraak. Communiceren via beeldbellen was in coronatijd daarom alleen mogelijk als de reacties getypt werden. Met jochies van twee en vier jaar lukt dat niet. Het maakte me verdrietig, want we zien ze doorgaans veel. Ik ben toen gaan haken. Eerst een kaasje en een muisje en daar fantaseerde ik tijdens het beeldbellen een verhaal bij. De jongens vonden het fantastisch. Muisje Vera kreeg al snel vriendjes die van alles gingen beleven in onze moestuin. Door ze te fotograferen, ontstonden er veertien beeldverhalen. Ik genoot er volop van! Wat ik wil zeggen: ik heb iets negatiefs een positieve draai gegeven. De verhalen zorgden weer voor wat interactie, iets wat voor slechthorenden niet vanzelfsprekend is. Gelukkig zien we onze kleinkinderen nu weer en kan ik ze de verhalen op schoot voorlezen.’ ■

Opruiming!

(Alle Weg=Weg aanbiedingen zijn direct uit voorraad leverbaar.)

Welkom bij zitcomfortspeciaalzaak

Teun Arts

Wilt u onze showroom bezoeken? Kijk eerst even op www.teunarts.nl of neem telefonisch contact met ons op in verband met richtlijnen RIVM.

Oud er uit, nieuw erin!

Om plaats te maken voor onze nieuwe collecties:...

Nu als Weg = Weg aanbieding:

267 relaxfauteuils

83 sta- op fauteuils

24 kamerfauteuils

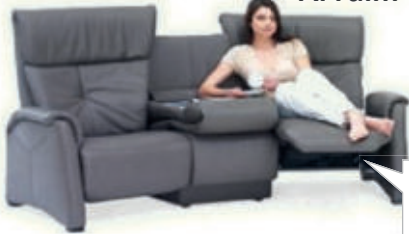
19 bankstellen

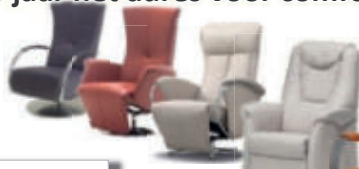
23 losse banken

Teun Arts

Al ruim 45 jaar hèt adres voor comfort en kwaliteit

Banken en bankstellen
Ruime keuze
Veelal met relaxfunctie

Meer dan
400
relaxfauteuils

Lekker zitten?...
... Welkom bij Teun Arts.

relaxfauteuils
op draaivoet
Ruim 230 modellen

Al ruim 45 jaar vindt u in deze
omgebouwde boerderij in Sint-Hubert

Wilt u onze showroom bezoeken? Kijk eerst even op www.teunarts.nl of
neem telefonisch contact met ons op in verband met richtlijnen RIVM.

Veelal uit voorraad leverbaar

Profiteer nu!

Meer dan **250** weg = weg aanbiedingen direct uit voorraad leverbaar!

CLH-02
3 zits
van € 1670,-
Nu: € 1275,-

Ruim **90** sta- op fauteuils.
Veelal uit voorraad leverbaar.

Lekker zitten?...
... Welkom bij Teun Arts.

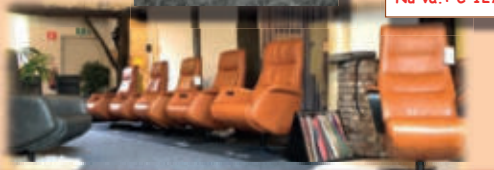
Geaf 11
3 motorig & accu
van € 3210,-
Nu: € 1975,-
(9x Geaf voorradig)

Geparo 290
Gasdruk & Topswing
In stof vanaf € 1075,-
In meerdere kleuren uit
uit voorraad leverbaar

Aktiemodel: Babir
2 motorig & accu
in leder
€ 2175,-

Geparo 111
Gasdruk & Topswing
Uit voorraad in
donker bruin, blauw
& crème leder
Nu va.: € 1275,-

Kijk voor een indruk van onze collectie en een (kleine) greep uit onze aanbiedingen alvast op www.teunarts.nl

reportage

A photograph of a man in a dark suit and blue tie speaking into a microphone at a wooden table. He is gesturing with his right hand. In the background, several other people are seated at similar tables, listening. The setting appears to be a formal meeting or conference.

‘Wie gaat vóór op de ic?’
**DRAAIBOEK
CODE ZWART**

Iedereen hoopt natuurlijk dat het nooit zover komt. Maar stel dat er twee patiënten zijn en maar één plek op de intensive care: hoe kies je dan voor wie dat ic-bed is? Artsen maakten er een draaiboek voor. Tijdens de dialoogbijeenkomst *Draaiboek code zwart* gingen leden van KBO-Brabant erover in gesprek. ‘Fijn dat de deskundigen er zo zorgvuldig mee omgaan.’

‘We gaan vandaag praten over een lastig onderwerp.’ Zo opent Leo Bisschops, voorzitter van KBO-Brabant, de bijeenkomst in het clubhuis van Wijnu, de KBO-Afdeling in Veghel. De deelnemers zitten achter tafels die verspreid zijn over de ruimte. ‘Weet u het nog? In maart leek het “code zwart” te worden in de ziekenhuizen: een tekort aan ic-bedden waardoor artsen moeten kiezen welke patiënt naar de ic mag. Dat was een reden voor artsenfederaties om een draaiboek voor die situatie te maken. Omdat KBO-Brabant er graag met zijn leden over in gesprek wil, organiseren we vier dialoogbijeenkomsten over dit thema. Vandaag praten klinisch geriater Mascha Kuipers-de Vries van het Bernhoven Ziekenhuis in Uden en Antina de Jong, ethicus en jurist van artsenfederatie KNMG. De laatste was betrokken bij het samenstellen van het draaiboek.’ De KNMG werd dit voorjaar gebeld door artsen die in nood waren: wat moeten we doen? ‘Artsen zijn niet opgeleid om te kiezen tussen mensen die hulp nodig hebben, anders dan op medische gronden’, vertelt Antina de Jong. ‘Dat is ontzettend moeilijk voor hen. Ze willen juist iedereen helpen. Een leidraad voor het ergste scenario was er niet, en moest er met spoed komen.’ En dus stelde een groep intensive care-artsen, KNMG-adviseurs ethiek en recht, en hoogleraren ethiek en filosofie een draaiboek op. ‘Helaas pikten de media alleen de leeftijdsgebonden triage op: jong gaat voor oud. Terwijl dat ongeveer het laatste criterium is. De KNMG wil graag weten wat maatschappelijke organisaties als ouderenbonden en vooral ouderen zelf van het draaiboek vinden. Daarom gaan we hier graag met u over in gesprek.’

Trauma

Geriatric Mascha Kuipers-de Vries neemt het woord. Ze zat dit voorjaar midden in de hectiek van doodzieke COVID-19-slachtoffers. ‘Erg heftig. Ineens was ik geen geriater meer maar COVID-dokter.’ Ze legt uit wat er gebeurt bij een ic-behandeling. Medicatie, behandeling en apparatuur nemen dan tijdelijk de bloedsomloop, ademhaling en/of orgaanfunctie over – totdat het lichaam het zelf weer oppakt. ‘Het is traumatiserend: je ligt alleen, het personeel draagt beschermende pakken waardoor echt contact onmogelijk is. Bij het beoordelen of iemand naar de ic gaat, maken we een “kwetsbaarheidsscore” op basis van medische gronden. Daarbij kijken we niet naar de leeftijd maar naar iemands reserves. Heeft de behandeling zin, kan deze persoon het aan? Wat is de verwachte uitkomst van de behandeling en is die acceptabel voor de patiënt? Dat bespreken we het liefst samen met de betrokkene.’

Leeftijd pas op derde plek

Is er een tekort aan ic-bedden en zijn twee patiënten medisch gezien gelijk, dan pas komen de niet-medische overwegingen aan bod. Daarbij zijn er verschillende uitgangspunten, legt Antina uit. Uitgangspunten als: we willen zoveel mogelijk levens redden. En ieder mens is gelijkwaardig. We kijken niet naar zaken als status, leeftijd en sekse. Ook ‘eigen schuld’ – je bent bijvoorbeeld naar een feestje geweest en liep daar corona op – speelt geen rol. Artsen zijn geen rechter en je weet sowieso meestal niet waar iemand besmet is geraakt. Antina: ‘Verwachten we dat iemand kort op de ic zal blijven? Dan heeft hij of zij voorrang op een jongere patiënt die langer op de ic zal liggen. We willen immers zoveel mogelijk levens redden, dus als iemand naar verwachting twee dagen ic-opname nodig heeft, gaat die voor een COVID-19 patiënt die bijvoorbeeld drie weken op de ic zal liggen. Ook mensen »

Ethicus Antina de Jong:
‘Artsen willen niet kiezen maar iedereen helpen’

Er wordt goed naar elkaar geluisterd

Loek Middel (95) geeft
zijn plek graag aan een jonger iemand

Geriatric Mascha Kuipers-de Vries:
‘Ineens was ik COVID-dokter’

die in de zorg werken gaan voor, maar alleen als zij tijdens hun werkzaamheden wegens schaarste aan beschermingsmiddelen niet beschermd waren tegen corona terwijl dat wel heerste in de sector.' Pas in derde instantie komt leeftijd in beeld. De achtergrond daarbij: iedereen moet in zijn leven zoveel mogelijk de kans krijgen om dezelfde levensfasen te doorlopen. Ouderen hebben al meer levensfasen doorlopen.

Antina: 'Stel, een man van zeventig en een vrouw van achttien jaar hebben allebei twee dagen ic nodig, en hun kans op overleving is gelijk. De vrouw van achttien heeft minder kansen gehad in haar leven, dus gaat ze voor.'

Wel of niet behandelen?

Tijd voor reacties uit de zaal. 'Wie zitten er in het triageteam?', is een vraag. Antina antwoordt dat niet één arts de beslissing neemt en sowieso niet de behandelend arts, maar een team van drie mensen. 'Dat team wordt ondersteund door een commissie. De commissieleden zitten per toerbeurt in het team.' Uit de vorige KBO-bijeenkomst kwam het voorstel om een patiënt in de commissie te zetten. 'We nemen zeker mee hoe we patiënten in deze procedure kunnen betrekken', zegt Antina. 'Artsen zijn heel precies, ook onder tijdsdruk', vult Mascha aan. 'Alles wat ze beslissen, moeten ze registreren want alles moet achteraf controleerbaar zijn. Ze zijn dus gedwongen om het zorgvuldig te doen.' Nog een opmerking uit de zaal. 'Ik mis aandacht voor wat een oudere patiënt zelf wil in zo'n situatie', zegt een mevrouw. Mascha: 'Het is heel belangrijk om daarover alvast na te denken vóór het aan de orde is. Het gesprek over "wil ik wel of niet behandeld worden?" begint liefst thuis. Wat is voor u een levenswaardig leven? Zorg dat uw huisarts en naasten weten hoe u daar in staat. Fijn dat een open gesprek hierover in Nederland mogelijk is. In Duitsland of Italië bijvoorbeeld ligt dat gevoelig. Terwijl alsmaar

Er komen veel reacties uit de zaal

De deelnemers vonden het een zinvolle bijeenkomst

MEER WETEN?

Wat moet er gebeuren als er door de coronacrisis niet genoeg ic-bedden zijn om patiënten op te nemen? Dit 'code zwart'-scenario leidde tot een draaiboek met de klinkende naam *Triage op basis van niet-medische overwegingen voor ic-opname ten tijde van fase 3 in de COVID-19-pandemie*. Het werd gemaakt door de artsenfederatie KNMG en de Federatie Medisch Specialisten (FMS) en in juni gepubliceerd. Het draaiboek lezen?

Kijk op de website www.knmg.nl: Draaiboek triage niet-medische overwegingen

doorbehandelen ook kan betekenen: iemand schaden.'

Verdrietig

Ook in de zaal zit Loek Middel (95), dit jaar hét gezicht van Leyden Academy – het instituut dat de kwaliteit van leven van ouderen wil verbeteren. Hij geeft zijn plek graag aan een jonger iemand. 'Ik ben niet levensmoe, maar beschouw mijn leven wel als voltooid. Er ligt een schriftelijke wilsverklaring bij de huisarts: ik wil niet behandeld worden. Plus een euthanasieverklaring voor als ik ga dementeren.' Dat de discussie steeds gaat over 'kiezen tussen leven en dood', vindt hij niks. 'Een arts wil levens redden. Een ander zou voor een arts moeten beslissen.' Een mevrouw vraagt of de familie altijd wordt betrokken bij de keuze voor wel of niet ic-opname. 'Mijn man overleed op 23 maart aan COVID-19. Er was een panieksituatie bij de artsen, maar ons als familie is niets gevraagd. Mijn man was zelf te ziek om te beslissen.' Mascha: 'Wat triest, gecondoleerd. Normaal gesproken voeren we zo'n gesprek met de familie erbij. Door het risico op virusverspreiding en de enorme toename van het aantal patiënten kon dat in maart vaak niet. In Bernhoven probeerden we dan op zijn minst altijd de familie te bellen. Erg verdrietig als dat niet is gebeurd.'

Vertrouwen

Leo Bisschops rondt af. 'Het was goed om uw opmerkingen en verbeterpunten te horen. Dit is iets waarover we als Nederlanders samen in gesprek moeten.' Mascha is onder de indruk van hoeveel mensen hier diep over nadenken. 'Ik ben blij dat ik hier mocht zijn. En natuurlijk hoop ik dat we het draaiboek nooit nodig zullen hebben.' Een deelnemer in de zaal heeft het laatste woord: 'Toch goed dat het document er is. Fijn dat de deskundigen er zo zorgvuldig mee omgaan. Ik heb er alle vertrouwen in.' ■

Gezang in het morgenlicht

Porseleinen speeldoos in Fabergé-stijl

Niet in de
handel verkrijgbaar

Met meer dan
90 fonkelende
sierstenen

Speelt de melodie:
"Ode aan de vreugde"

ADRIAN C. RIGBY

Met de natuurschilderkunst
van Adrian Rigby

Hoogte: ca. 16 cm

Afbeelding verkleind

Productnr.: 326-B1026.01

Productprijs: € 59,90

plus € 7,95 verzendkosten

© Adrian C. Rigby

Het fraaie roodborstje met zijn felrode borst en zijn lieflijke gezang is altijd al geliefd geweest bij ons mensen. Nu staat dit juweel van de natuur in het middelpunt van een kostbare muzikale schat, geïnspireerd door de beroemde siereieren van Peter Carl Fabergé!

Een meesterwerk, geïnspireerd door de schoonheid van de natuur

Als het van hoogwaardig porselein vervaardigde ei wordt geopend, onthult het de filigrane, kunstzinnig handmatig beschilderde sculptuur van een roodborstje, dat op een takje met bladeren rust. Het ei is bezet met meer dan 90 fonkelende sierstenen in kristalheldere en briljant-rode kleuren. De sierlijk gewelfde sokkel toont een heerlijk warme en sfeervolle scène uit een schilderij van de gerenommeerde Britse natuurschilder Adrian Rigby. Het roodborstjesmotief wordt omlijst door een eikenbladpatroon en glanzende goudaccenten. Met een druk op de knop klinkt de verheffende melodie "Ode aan de vreugde".

Exclusief bij The Bradford Exchange

Het muziekei verschijnt exclusief bij The Bradford Exchange en is niet in de handel verkrijgbaar. Een meegeleverd echtheidscertificaat garandeert de hoge kwaliteit en de authenticiteit. **Verheug u op een uniek verzamelaarsitem en bestel uw porseleinen speelklok "Gezang in het morgenlicht" beter nog vandaag!**

www.bradfordexchange.nl

Voor online-bestelling
referentie-no: **21816**

Het aanbod is beperkt – reserveer daarom nog vandaag!

PERSOONLIJK REFERENTIE-NUMMER: 21816

Met 1-HEEL-JAAR-teruggeef-garantie

Tijdelijk beperkte aanbieding: Antwoord uiterlijk voor **7 december 2020**

☐ **Ja**, ik reserveer het muziekei "Gezang in het morgenlicht"
Ik betaal het totaalbedrag na ontvangst van de rekening.

Naam/voornaam A.u.b. in blokletters invullen

Straat/huisnummer

Postcode/woonplaats

Telefoon (alleen voor nadere informatie)

Geboortedatum E-mail (alleen voor afwikkeling bestelling)

Handtekening

Gegevensbescherming: Gedetailleerde informatie over gegevensbescherming is te vinden op www.bradfordexchange.nl/gegevensbescherming. Wij sturen u geen aanbiedingen van The Bradford Exchange per e-mail, telefoon of sms. U kunt uw contactvoorkeuren te allen tijde wijzigen, door via nevenstaand adres of telefoonnummer contact met ons op te nemen. Deel het ons a.u.b. via telefoon, e-mail of schriftelijk mee, als u geen aanbiedingen per brief wenst te ontvangen.

S.v.p. opsturen naar: The Bradford Exchange Ltd.
Antwoordnummer 282 • 8200 VB Lelystad • klantenservice@bradfordexchange.nl
Telefoon: **010 80 80 97 8**

☐ Stuur mij gratis de nieuwe brochure toe, met **KBO-Korting!**

Naam _____ m /v

Adres _____

Postcode _____ Telefoon _____

Woonplaats _____ 20-09

Stuur deze bon in een envelop –franken is niet nodig- naar:

MAALTIJDENEXPRES, Antwoordnummer 60779, 5000WB Tilburg

maaltijdenexpres
013-5442513
SINDS 1972

Als ANBI-stichting, welzijnszorgorganisatie werken wij binnen de kaders van het WMO-beleid. Vaste bezorgers in herkenbare bedrijfskleding. Bekend bij thuiszorgorganisaties en gemeenten.

**Nieuwe
Herfst / Winter
Brochure**

**Feestelijke
KERST
Gerechten**

✓ **Gratis thuisbezorgd**
✓ **150 Hoofdgerechten**
www.maaltijdenexpres.nl

MAALTIJD - THUIS - SERVICE

DIRECT, EN MET 100% ZEKERHEID, UW HUIS VERKOPEN?

Meer informatie:
www.fvzvastgoed.nl
of bel 076 - 561 59 55

Betrouwbaar

Directe aanbetsaling mogelijk

Geen makelaars- en notariskosten

Uw eigen woning terug huren is mogelijk

Wij ontzorgen – direct zekerheid

Overwaarde op de woning verzilveren is mogelijk

Ook in
deze crisis
100% zekerheid
over de
verkoop

FVZ Vastgoed

In- en verkoop van onroerend goed

adres: Annevillelaan 230 - 4858 RB Ulvenhout

tel.: 076 - 561 59 55 - mob.: 06 - 270 826 65

e-mail: info@fvzvastgoed.nl

Deze rubriek gaat over onze rechten en plichten en over notariële zaken, beschreven aan de hand van een concreet voorbeeld.

Deze keer: hoe zit het met schade die een vrijwilliger veroorzaakt?

Schade tijdens het vrijwilligerswerk

Een grote groep mensen is regelmatig als vrijwilliger aan de slag voor KBO-Brabant. Wat nu als er tijdens een vrijwilligersklus schade ontstaat aan bijvoorbeeld een auto of bril? Aad Overvliet, verzekeringsdeskundige binnen de juridische helpdesk, geeft raad.

Meneer Van Heesch (73) brengt met zijn auto de nieuwste *Ons* bij de leden van KBO-Brabant als hij per ongeluk achteruit tegen een paaltje rijdt. Zijn eigen autoverzekering vergoedt de schade, maar hij moet wel het eigen risico betalen én zijn premie is de komende jaren hoger dan wanneer hij geen schade had geclaimd. Is daar iets aan te doen?

Gemeentelijke verzekering

Voor dit financiële nadeel is zeker een oplossing, vertelt Aad Overvliet. 'Vroeger had KBO-Brabant zelf een verzekering voor vrijwilligers. Tegenwoordig hebben alle gemeenten zo'n verzekering, die een uitstekende dekking biedt. Uitgangspunt is dat gemeenten vrijwilligers zoveel mogelijk willen ondersteunen: wie tijdens de uitvoering van vrijwilligerswerk schade veroorzaakt, moet niet zelf met de brokken zitten.' In het geval van meneer Van Heesch is het probleem dan ook goed en snel opgelost, vertelt Overvliet. 'Na contact met de gemeente heeft de verzekeraar van meneer Van Heesch berekend hoeveel hij de komende jaren méér kwijt is aan premie

voor zijn autoverzekering nu hij terugvalt in de korting voor zijn schadevrije jaren, de zogeheten bonus-malusregeling. Dat verschil - in dit geval een paar honderd euro - heeft hij vergoed gekregen uit de vrijwilligersverzekering van de gemeente.

Geautomatiseerde melding

Overvliet raadt mensen die vrijwilligerswerk doen voor KBO-Brabant aan om altijd contact op te nemen met KBO-Brabant als er tijdens hun vrijwilligerswerk schade is ontstaan, of dat nu aan auto, fiets, bril of iets anders is. 'Als de eigen verzekering niet uitbetaalt of als mensen niet verzekerd zijn voor de betreffende schade, kunnen wij die verhalen op de gemeentelijke vrijwilligersverzekering. Daarvoor hebben we een nagenoeg volledig geautomatiseerd systeem. Wij weten precies bij wie we moeten zijn en welke informatie die instantie nodig heeft. Het systeem doet het werk en de vrijwilliger kan er zeker van zijn dat het goed gebeurt. We kunnen natuurlijk niets garanderen, maar KBO-Brabant spant zich wel maximaal in voor zijn vrijwilligers en streeft naar een optimaal resultaat.' ■

Uw eigen situatie kan anders zijn dan dit voorbeeld. Leg uw vragen voor aan een notaris of juridisch adviseur.

Oproep!

Heeft u een financiële of notariële kwestie die u aan de juridische helpdesk wilt voorleggen? E-mail uw vraag o.v.v. juridische helpdesk naar ons@kbo-brabant.nl

BTR REIZEN

www.BTRreizen.nl

☎ 055 - 5059500

Ruime keuze aan betaalbare vakantiereizen

All Inclusive Hotels Autovakanties
profiteer van de Voordeel Midweken
kortingen tot wel € 70,00 p.p.

Hotel Op de Boud / Valkenburg
 5 dagen Zuid-Limburg € 265,- p.p.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

Hotel Brauer / Treis-Karden
 5 dagen Moezel € 263,- p.p.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

Hotel 't Holt / Diepenheim
 5 dagen Hof van Twente € 259,- p.p.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

Hotel Am Wall / Soest
 5 dagen Sauerland € 277,- pp.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

Hotel Gaasterland / Rijs
 4 dagen Friesland € 205,- p.p.
 nu al vanaf € 162,- p.p.

Hotel Der Jägerhof / Badessen
 5 dagen Teutoburgerwald € 279,- p.p.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

Hotel Mutter Bahr / Üffeln
 5 dagenTecklenburgerland € 295,- pp.
 nu al vanaf € 239,- p.p.

Landhotel Eifelblick / Stadtkyll
 5 dagen Vulkaneifel € 279,- p.p.
 nu al vanaf € 199,- p.p.

BTR Reizen biedt u nog veel meer gastvrije All Inclusive Hotels op de mooiste plekjes in Nederland en Duitsland met veel Voordeel

Kerst- en Oud & Nieuwjaarsreizen

Kerst busreis Valkenburg
 5 dagen Hotel Op de Boud € 459,- p.p.

Kerst busreis Drenthe
 5 dagen Hotel Appelscha € 479,- p.p.

Kerst busreis Oost-Friesland
 5 dagen Dorf-Wangerland € 483,- p.p.

Kerst autoreis All Inclusive
 3 dgn. Wunderland Kalkar € 239,- p.p.

Kerst autoreis All Inclusive
 4 dgn. Bonte Wever Assen € 379,- p.p.

Kerst autoreis Drenthe
 4. dgn. Hotel Appelscha € 285,- p.p.

Kerst autoreis Valkenburg
 5 dgn. Hotel Op de Boud € 335,- p.p.

Kersten Oud & Nieuw Drenthe
 9 dagen Hotel Appelscha € 675,- p.p.

Oud & Nieuw autoreis Valkenburg
 4 dagen Hotel Op de Boud € 195,- p.p.

nog veel meer sfeervolle Kerst- en/of Nieuwjaarsvakanties

BTR Reizen senioren groepsreizen

BTR Reizen verzorgt al vele jaren groeps-
 vakantiereizen voor vele KBO groepen,
 veelal naar All Inclusive hotels op de
 mooiste plekjes in Nederland en Duitsland
 met een mooi programma en veel extra's.
 Interesse, bel of mail en vraag naar
 alle mogelijkheden.

**Kijk voor alle vakantiereizen
 en laatste aanbiedingen op**

☎ **055 - 5059500** - **WWW.BTRREIZEN.NL**

SPATOILET.COM

Gun U zelf comfort en gemak
Stop nu met vegen.
Ga voor hygiëne en wellness!

**Kies een verwarmde toiletzitting
 met onderdouche:**

- Prijs: € 745,- incl. btw en 3 jaar garantie.
- Spatoilet past op vrijwel iedere wc-pot
- Installatie door ons zonder hakken en breken:
 € 150,- alles inclusief.

**Als je wacht tot je "er aan toe bent",
 dan ben je te laat.**
**Doe het NU en profiteer meteen
 van pure wellness.**

**Klant
 beoordeling**
9,1

Eenvoudige installatie – gebruiksvriendelijk –
 met geurvreter – verwarmde zitting – afstandsbediening
 gratis proberen – betalen achteraf

*Wij leveren ook wc-liften, verhogers, handgrepen, e.d.
 *Informeel of uw gemeente de aanschaf via de WMO vergoedt.

Waar wacht u nog op?

072 5629 269 / 020 6141 232 • info@spatoilet.com

Laat het leven en de liefde niet aan je voorbij gaan!

Je wilde samen oud worden maar het leven heeft anders
 beslist. Via Stichting Date kunt u een nieuwe partner vinden.
Bel 085-3037220 en wij nodigen u uit voor een gratis en
 vrijblijvend informatief gesprek met een van onze ervaren
 consultants.

**Stichting Date,
 duurzame
 man-vrouw relaties
 sinds 1969.**

- Veilig en betrouwbaar en
 altijd bij u in de buurt
- Persoonlijke begeleiding en
 voorstellen
- Onbeperkte kennismakingen
 en hoge slagingskansen

STICHTING

D A T E

Bel
085-3037220

stichtingdate.nl

Erkend door BVSK / Singleskeurmerk / Geschillencommissie

Oproep plaatsen?

Bent u op zoek naar een maatje? U kunt uw oproep sturen naar KBO-Brabant o.v.v. 'Contactoproep Ons'. Vermeld uw adres, telefoonnummer en e-mailadres. Een oproep plaatsen kost € 15,-. Als er meer oproepen zijn dan ruimte in dit blad, dan leggen we een wachtlijst aan.

BR.O.NR. 11.001/20 Ik ben een goed uitziende weduwe van 72 jaar, zorgzaam, eerlijk en trouw, met een kleine beperking. Ik rook en drink niet en zoek via deze weg een eenvoudige, eerlijke man van tussen de 70 en 78 jaar om elkaar tot steun te zijn en samen nog iets moois van het leven te maken. Ik hou van gezelligheid, een dagje uit of ergens lekker koffie drinken. Eerlijke brieven, liefst met foto en telefoonnummer of e-mailadres en uit omgeving 040, worden altijd beantwoord.

BR.O.NR. 11.002/20 Weduwnaar zoekt een lief, gezond vrouwke dat het leven op de flat moe is. Kom dan gerust naar Roggel in Limburg; mooie natuur en ik heb alles wat mijn hartje begeert. Ik houd van bloemen, koken, bakken, enzovoort. Ik ben gezond en heel lief voor iedereen.

Reageren?

Stuur uw bericht in een gesloten envelop naar KBO-Brabant en zet linksboven op de envelop: 'Reactie Contactoproep Ons' en het nummer van de oproep waarop u reageert. Wij sturen uw envelop ongeopend door. Vermeld uw naam, adres of e-mailadres in uw reactie, zodat de ontvanger contact met u kan opnemen.

Adres

KBO-Brabant,
Postbus 3240, 5203 DE
's-Hertogenbosch of
contactadvertentie@kbo-brabant.nl

Groet & Ontmoet

Mocht u uw oproep liever online plaatsen, dan kunt u dat doen op Groet & Ontmoet op www.kbo-brabant.nl Groet & Ontmoet staat garant voor veel gezellige contacten!

Is uw oproep geplaatst?

Vergeet u niet om altijd een reactie te sturen, óók aan de mensen met reacties waar u verder niet op in wenst te gaan? Het is maar een kleine moeite en het wordt heel erg op prijs gesteld!

BR.O.NR. 11.003/20 Mijn naam is Jan, ik ben 69 jaar en woonachtig in omgeving 0497. Ik zou graag in contact komen met een leuke, gezellige en actieve vrouw die, net als ik, houdt van wandelen, fietsen en een terrasje. Ik mis een maatje om samen gezellige dingen te ondernemen. Ook een reisje of een weekendje weg vind ik leuk. Ik zou graag weer een leuke relatie opbouwen. Ik ben afhankelijk van openbaar vervoer of de fiets, dus kom je uit mijn regio dan zou dat fijn zijn. Vind jij het leven ook leuker met z'n tweeën? Dan nodig ik je graag uit en zie je reactie graag tegemoet.

BR.O.NR. 11.004/20 Weduwnaar van 79 jaar zoekt voor vriendschap of latrelatie een gezellige vrouw. Ik rook en drink niet. Ik zie je reactie, liefst met foto, graag tegemoet. Liefst uit de omgeving 0493 of 0478.

BR.O.NR. 11.005/20 Vrouw van 72 jaar zoekt lieve, betrouwbare man van ongeveer dezelfde leeftijd om leuke en gezellige dingen mee te doen, zoals fietsen, dagjes uit en vakanties. Ik ben in het bezit van een rijbewijs en auto. Word jij mijn maatje en ben je afkomstig uit de regio Tilburg, Oirschot of de Kempen? Dan ontvang ik graag je reactie!

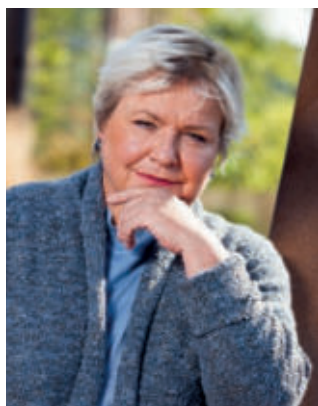
BR.O.NR. 11.006/20 Ik woon in Uden, ben 78 jaar en al ruim 30 jaar weduwnaar. Ik mis een maatje om gezellige dingen te doen. Ik ben in het bezit van een auto en rijbewijs. Ik zie je reactie graag tegemoet. Graag een beetje in de omgeving van Uden.

BR.O.NR. 11.007/20 Weduwe 80-plus, zoekt een sportief maatje. Ik reis graag, fiets veel en rijd nog auto. Ik hoop dat u reageert. Ik woon in omgeving Eindhoven.

**106
PRIJZEN**
t.w.v.
€ 22.000,-

ONS PRIJZE

Speciaal voor

Ons ledenmagazine bestaat in januari 2021 tien jaar en dat vieren we!

In januari 2011 rolde de eerste *Ons* van de persen, het eigen ledenmagazine van KBO-Brabant. Inmiddels zijn we bijna tien jaar verder en wat is ons 'kind' al groot geworden! Wijzer, veelzijdiger, omvangrijker en nog niet zo lang geleden voorzien van een fraai nieuw jasje. We zijn er best trots op en willen haar tiende verjaardag graag met ú vieren. Want zonder u, geen *Ons*.

Samen met Ons Ledenvoordeel, partners en leveranciers pakken we groots uit met 'Ons Prijzenfestival'. We geven meer dan 100 prijzen weg met een totale waarde van ruim 22.000 euro! Van een e-bike, hotelcadeaubon, smartphones en radio's tot een hometrainer, airfryers en vele andere mooie prijzen. De trekking vindt plaats in januari 2021: de maand waarin we de tiende verjaardag van dit magazine vieren.

Kans maken doet u door de website www.onsledenvoordeel.nl/prijzenfestival te bezoeken en u in te schrijven voor het prijzenfestival. U abonneert zich daarmee ook op de digitale nieuwsbrief van Ons Ledenvoordeel. Zo kunnen we u regelmatig informeren over interessante producten en diensten die we u als lid van KBO-Brabant met ledenvoordeel kunnen aanbieden.

Veel succes en alvast veel plezier met uw prijs.
Wilma Schrover, directeur

Ons Ledenvoordeel geeft meer dan 100 prijzen weg t.w.v. ruim € 22.000,-!

Het prijzenpakket dat Ons Ledenvoordeel samen met haar leveranciers ter beschikking stelt is groots en gevarieerd. Er zijn 13 verschillende prijzen en in totaal liefst 106 prijzen te winnen. Zo maakt u meer kans om te winnen.

**Deelnemen?
Schrijf u
nu in!**

Hoofdprijzen

- **1x E-bike** van VIJOLI t.w.v. € 1.399,-
- **3x Hotelcadeaubon** van All-Inn Hotels t.w.v. € 350,-
- **2x Draadloze steelstofzuiger** van TurboTronic t.w.v. € 299,95
- **1x Hometrainer** van SportTronic t.w.v. € 299,95
- **2x DAB+ radio tafelmodel** van Sangean t.w.v. € 289,-
- **3x Smartphone** van Fysic t.w.v. € 239,-
- **3x Compacte DAB+ radio** van Sangean t.w.v. € 139,-
- **3x Airfryer** van TurboTronic t.w.v. € 129,95
- **3x Voorhoofdthermometer** van Alecto t.w.v. € 99,-

Overige prijzen

- **50x Licentie 2 jaar System Mechanic PC Herstel & Versnel** van IOLO Technologies t.w.v. € 79,90
- **25x Online cursussen Seniorenpakket** van Interplein t.w.v. € 399,-
- **5x Jaarabonnement magazine Tuinseizoen** van VIP Media t.w.v. € 58,95
- **5x Jaarabonnement magazine Historia** van VIP Media t.w.v. € 59,95

GA NAAR WWW.ONSLEDENVOORDEEL.NL/PRIJZENFESTIVAL

NFESTIVAL

KBO-leden!

KBO-Brabant
Belangenvereniging van senioren

All in Hotels
Zorgeloos genieten

Online cursussen Seniorenpakket

Hoe werkt het?

- Als lid van KBO-Brabant is deelname aan Ons Prijzenfestival geheel **gratis**.
- Schrijf u uiterlijk **31 december 2020** eenmalig en **eenvoudig** online in op www.onsledenvoordeel.nl/prijzenfestival
- Na inschrijving ontvangt u per e-mail een bevestiging.
- U dingt automatisch mee naar een van de prijzen in de **trekking** op **19 januari 2021**.
- Prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht en worden eind januari ook op de actiewebsite vermeld.

Komt u er niet helemaal uit? Neem dan contact op met de klantenservice van Ons Ledenvoordeel via **(085) 486 33 63** of klantenservice@onsledenvoordeel.nl Wij helpen u graag!

Actievoorzwaarden

- U dient op het moment van de trekking lid te zijn van KBO-Brabant.
- Medewerkers van KBO-Brabant en Ons Ledenvoordeel zijn uitgesloten van deelname.
- De winnaars van de prijzen worden op onpartijdige en onafhankelijke wijze geselecteerd.
- Alle prijswinnaars krijgen persoonlijk bericht binnen een week na de trekking, uiterlijk eind januari 2021.
- Alle prijzen zijn, voor zover van toepassing, na heffing van kansspelbelasting.
- De volledige actievoorzwaarden vindt u op de actiewebsite, www.onsledenvoordeel.nl/prijzenfestival

26
OKT

t/m

14
NOV

MEUBELZORG

RELAXFAUTEUILS EN STA-OP STOELN SPECIALIST

**MAATWERK VAN
HOGE KWALITEIT**
WE MAKEN ALLES OP MAAT!

AL
FAUTEUILS
VANAF
€695,-

26 OKTOBER T/M 14 NOVEMBER

KOM NAAR DE WINKEL!

WIJ ZORGEN VOOR UW VEILIGHEID

ACTIE KIES JE KORTING:

*TOT WEL
€1000,-
INRUILKORTING

***€8,50**
KORTING
PER LEVENSJAAR

***21%**
BTW
KORTING

*Actie alleen geldig op elektrische maatstoelen

HEERHUGOWAARD

W. M. Dudokweg 32
1703 DB Heerhugowaard
ma t/m vr 09.00 - 17.00
zaterdag 10.00 - 17.00
zondag gesloten

UDENHOUT

Kreitenmolenstraat 43A
5071 BA Udenhout
maandag 12.00 - 17.00
di t/m za 09.00 - 17.00
zondag gesloten

BARENDRECHT

**1 DECEMBER
OPEN**

**DEMONSTRATIE
AAN HUIS?**

Bel 085-065 5292

MEUBELZORG.NL

Bel 085-065 5292

VEILIG THUIS!

Tijdens de donkere wintermaanden brengt u meer tijd door binnenshuis. Met deze producten zorgt u voor meer veiligheid in en rondom uw woonomgeving. De producten zijn uitgebreid getest en voorzien van alle nodige normeringen en keurmerken. Alle producten worden thuis geleverd (€ 4,95 verzendkosten) met 2 jaar fabrieksgarantie!

2X ROOKMELDERS 10 JAAR Alecto SA-110 + MK-2

- Rookmelders met levensduur van 10 jaar
- Ingebouwde lithiumbatterij
- Test- en resetknop en een time-out toets
- Eenvoudig bevestigen zonder boren
- Set met 2 rookmelders + 2 magneetbevestigingen

Van € 59,95 voor **€ 39,95**

DIGITALE DEURSPION Alecto DC-700

- Kleurendisplay 6,1 centimeter
- Kijkhoek van 120 graden
- Een druk op de knop, 20 seconden beeld
- Eenvoudig installeren en bedienen
- Past op alle deuren van 3 tot 6,5 centimeter dikte

Van € 79,95 voor **€ 49,95**

2X LED-SENSOR NACHTLAMP Trebs 99735

- Rechtstreeks in het stopcontact, geen batterijen nodig
- Bij donker schakelt automatisch 1 led aan
- Bij beweging schakelen 8 helderwitte leds aan
- Handig in slaapkamer, kelder of op overloop
- Set van 2 stuks

Van € 79,95 voor **€ 29,95**

VOOR UITGEBREIDE INFORMATIE & BESTELLEN GA NAAR

www.onsledenvoordeel.nl

of bel (085) 486 33 63. In de webshop van Ons Ledenvoordeel vindt u nog veel meer aantrekkelijke ledenvoordelen van KBO-Brabant. Bezoek onze shop en profiteer van uw voordeel!

HOTEL AAN DE VAART
www.hotelaandevaart.nl

BELEEF HET!

Specialist
Senioren Vakanties
1970-2020
Aan de Vaart

VRAAG NAAR ONZE VAKANTIEREIZEN 2021 OF KIJK OP DE WEBSITE

Vakantiehotel Aan de Vaart, gelegen in Appelscha, is een hotel met zowel hotelkamers als gezellig ingerichte familie groepsaccommodaties. Een ideale bestemming om te genieten van een All Inclusive arrangement. De 50 jaar ervaring als organisator van Compleet Verzorgde Vakantiereizen staat garant voor veel variatie, afwisselende excursies via schitterende toeristische routes en gezellige avondprogramma's.

8-DAAGSE STANDPLAATS KERSTREIS 2020
compleet verzorgd, vertrek 21 december € 645,- p.p.*

Toeslag 1-pers.kamer € 10,- per dag. Boekingskosten € 5,- p.p. Vraag onze folder aan of kijk op onze website voor meer informatie.

Vier op een gezellige sfeervolle manier de Kerstdagen!

INCLUSIEF HALEN EN BRENGEN
VANAF DIVERSE OPSTAPPLAATSEN

www.hotelaandevaart.nl
Vaart nz 88/89, 8426 AV Appelscha, T: 0516-433232, info@hotelaandevaart.nl

Meerheide 100 S
5521 DX Eersel
0497 - 518805
www.scoot2be.nl
Info@scoot2be.nl

Opruiming vele showroom modellen

Scootmobielen

Rolstoelen

Rollators

Driewiel fietsen

Trippelstoelen

Voor KBO leden extra voordeel:
Op hand rolstoelen, trippelstoelen en rollators 10% korting.
Op fietsen en scootmobielen 2 jaar gratis onderhoud.

Senioren Winkel

DE SPECIALIST IN VERANTWOORD ZITTEN EN SLAPEN

VERJAARDAG 40 JAAR FITFORM

Super aanbieding:
Fauteuil elevor in stof
board met draaiplateau
en accu set

van € 3.125,-
minus € 625,- korting
voor € 2.499,-

Vraag naar de actie voorwaarden

Super senioren matras
(90 x 200 cm)

van € 580,-
voor € 480,-

Hoofdstraat 127 | 5481 AD | Schijndel
T: 073-547 52 78
www.seniorenwinkel.nl

**Wij zetten
alles
op
alles.**

Thuiszorg Matilda
Zorg zoals u die wenst

www.thuiszorg-matilda.com

T	N	D	E	J	T	R	A	A	H	C	S
A	E	O	T	I	R	F	A	G	A	S	A
L	M	N	S	R	E	O	O	N	F	T	W
A	E	O	O	O	M	O	S	A	Z	U	N
R	O	R	R	R	L	S	T	B	I	I	A
M	N	G	T	A	I	O	E	U	E	F	A
S	E	N	E	M	C	L	O	R	N	M	M
E	B	O	E	C	H	I	T	I	N	E	G
I	N	R	R	R	T	F	E	G	J	E	E
N	E	T	O	R	E	N	Z	P	B	L	N
L	G	N	T	E	N	R	U	L	L	P	O
O	A	E	W	C	I	C	A	D	E	O	O
G	R	Z	U	U	U	N	P	P	Z	E	T
G	V	E	A	S	K	R	E	T	E	V	R
E	E	J	K	V	S	R	A	S	R	R	O
N	B	S	O	N	M	I	N	C	T	A	P
D	E	O	V	U	I	S	T	B	A	L	P
R	R	K	N	O	L	R	A	A	P	O	A
N	S	T	E	M	G	E	D	R	A	G	R

Puzzel mee en win:

Een van de drie exemplaren van het boek *Zorg, zingeving en waardigheid* van Pieter Grimbergen

Zorg, zingeving en waardigheid is een boek over tegenslag in gezondheid en hoe daarmee om te gaan. Schrijver Pieter Grimbergen spreekt erover met ervaringsdeskundigen en gaat in die gesprekken dieper in op thema's als kwetsbaarheid, zingeving, levenskracht en moed. Ook neemt hij de lezer mee langs de weg die hij als ervaringsdeskundige zelf heeft afgelegd.

Pieter Grimbergen, *Zorg, zingeving en waardigheid*, Uitgever LannooCampus, ISBN: 9789401472210

In elke editie van *Ons* maakt u kans op een leuke prijs. Los de woordzoeker op, stuur uw oplossing naar de redactie en win het boek *Zorg, zingeving en waardigheid*.

De woorden zitten horizontaal, verticaal en diagonaal in alle richtingen in de puzzel verstopt. Ze kunnen elkaar ook overlappen. Zoek ze op en streep ze af. De overblijvende letters vormen achter elkaar gelezen de oplossing.

AANWAS	DRINKER	RAPPORT
AFRIT	EREMIS	REMLICHTEN
AFZIEN	FILOSOOF	SCHAARTJE
ALARMSEIN	GROEF	SJEZEN
AROMA	INLOGGEN	SORTEER
BENOEMEN	KNOLRAAP	STEMGE-
BEVRAGEN	LARVE	DRAG
BLANK-	LEZER	STUIFMEEL
VOORN	NAAMGE-	TENOR
BROEINEST	NOOT	TISSUE
CHITINE	NABURIG	TOREN
CICADE	ONMIN	VAZAL
CUPJE	PAUZETOETS	VETER
CURACAO	PEPERMUNT	VUISTBAL
DONOR	PREPAREREN	ZWEEFTREIN

Stuur de oplossing van de puzzel, uw naam, adres en telefoonnummer vóór 20 november 2020 naar: Redactie *Ons*, Postbus 3240, 5203 DE 's-Hertogenbosch. Of mail naar: puzzelpagina@kbo-brabant.nl en vermeld als onderwerp 'puzzel Ons 11'.

Winnaar puzzel Ons 9

Hartelijk gefeliciteerd! De oplossing van de puzzel was **krentenbol**.

De winnaar van een tiendaags arrangement in een All-in Hotel voor twee personen is:

A. van Zutphen

advertentie

WAAIJENBERG

MOBILITEIT

Brommobiel (rijbewijs AM)
Private lease vanaf € 249,- per maand*

Canta (rijbewijsvrij)
Private lease vanaf € 279,- per maand*

Gewoonweg zelfstandig

groot assortiment scootmobielen

Taxatie, demonstratie en service/reparatie **bij u aan huis!**
Inruil van uw auto mogelijk!

0800 - 023 99 88 | info@waaijenberg.com
VEENENDAAL - AMSTERDAM - DEN HAAG

* Bekijk de voorwaarden van private lease op www.waaijenberg.com of bel 0800 - 023 99 88

Nu met
6 bavaroise
gratis!

Kies een
box naar keuze
€29,95
6 maaltijden

☐ KENNISMAKINGSBOX

Kipfilet met broccoli en aardappelpuree
500 gram

Gebakken vis met wortel en gebakken
aardappelen 450 gram

Hollandse hachee met rode kool en
gebakken aardappelen 500 gram

Schouderkarbonade met sperziebonen
en gekookte aardappelen 500 gram

Spaghetti bolognese 550 gram

Rundergehaktbal met spinazie en
aardappelen 525 gram

☐ MAALTIJDBOX HEERLIJK

Kipsaté met nasi 500 gram

Lasagne bolognese 400 gram

Gegrilde kippenbout met gemengde
groenten en aardappelpuree 525 gram

Rundergehaktbal met spinazie en
gekookte aardappelen 525 gram

Speklap met bietjes en gekookte
aardappelen 500 gram

Schouderkarbonade met sperziebonen
en gekookte aardappelen 500 gram

Naam:

Achternaam:

Adres:

Postcode + plaats:

Telefoonnummer:

E-mail

☐ Kennismakingsbox (4470)

☐ Maaltijdbox heerlijk (4502)

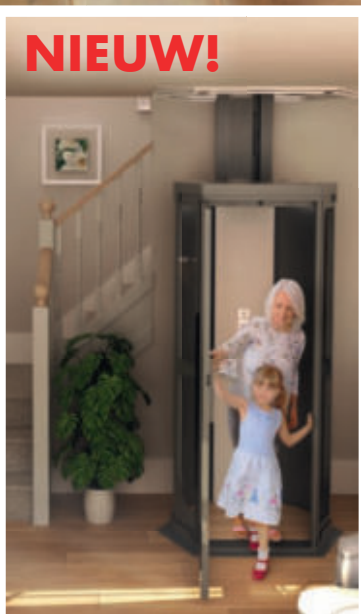

*In tijden als deze zien we
hoe fijn en veilig het is als
je autonoom thuis kunt
blijven wonen.*

Stannah

Mag ik nu op
de traplift?

NIEUW!

PROFITEER
NU VAN
€500,-
KORTING

BEL GRATIS
0800-5066

Compacte huisliften, zonder schacht in ieder huis te plaatsen. Ook beschikbaar voor rolstoelgebruikers.

- ✓ Stannah is dé wereldmarktleider in trapliften
- ✓ Voor iedere trap een betaalbare oplossing, ook buitenshuis
- ✓ Ruimtebesparende rail en stoel
- ✓ Groot aanbod aan jonge tweedehands liften met natrekbare historie

Naast bellen kunt u ook documentatie aanvragen via **www.stannah.nl**
of per e-mail via **info@stannah.nl**